

Měsíčník EU aktualit

číslo 35,
srpen 2006

strana 3	Evropská komise navrhla snížení poplatků za roaming
strana 4	Členské státy nedostatečně přejímají směrnice k vnitřnímu trhu
strana 7	Evropský parlament schválil nařízení ke strukturálním fondům
strana 10	Názor zvenčí: Stíny horkého léta (Jana Hybášková, europoslankyně)
strana 12	Téma měsíce:
Vrcholový sport a regulace EU

EU OFFICE

Česká spořitelna, a.s.
Poláčkova 1976/2
140 00 Praha 4
tel.: +420 261 073 308
fax: +420 261 073 004
EU_office@csas.cz
<http://www.csas.cz/eu>

Petr Zahradník
manažer EU Office
+420 261 073 019
pzahradnik@csas.cz

Jan Jedlička
+420 261 073 484
jjedlicka@csas.cz

Alena Smolíková
+420 261 073 308
asmolikova@csas.cz

pod záštitou p. Pavla Kysilky
člena představenstva České spořitelny

Vážení čtenáři,

přestože letní měsíce bývají v evropském integračním dění viditelně volnější než v období exponovaném, alespoň dvě události letošního července stojí za pozornost.

Tou první je vlastní završení téměř dva roky trvající přípravy pravidel na příští programovací období ze strany evropských institucí. Až doteď se značná část přípravných prací odehrávala právě v nejrůznějších institucích EU, Evropskou komisí počínaje a nyní Evropským parlamentem konče. Od teď však klíčové penzum úkolů převáží ze strany evropských institucí na národní členské státy a orgány a instituce v rámci nich. Jeden z posledních dokumentů vrcholné důležitosti, vzešlý z úrovně institucí EU, je balíček o strukturálních fondech na období 2007 – 2013, schválený Evropským parlamentem na počátku července. Tento balíček definuje základní pravidla hry strukturální a kohezní politiky na příští období – cíle, kritéria pro způsobilost čerpání fondů a pro jejich rozdělování. Vymezuje konečnou částku, s níž budou země již rozšířené EU (zahrnuje Rumunsko i Bulharsko) moci počítat. Jediné, co ještě zbývá do úplného zaplnění množiny strategických pravidel ze strany evropských institucí, je schválení strategických pokynů Evropským parlamentem, které je očekáváno na počátku podzimního období.

Druhou událost představuje pokračování seriálu na téma pozvolného uvolňování pohybu osob v rámci EU. V onom doposud posledním se hlavním aktérem stala Itálie. Volný pohyb osob – pracovníků je především v nových členských zemích velmi citlivě vnímanou záležitostí, a to především symbolicky. Volný pohyb osob si řada lidí ztotožňuje se základními právy a výhodami členství v EU. Pokud tento pohyb je regulován, občané registrují tento fakt jako stav „nenaplněného“ členství. Na konci července však právě Itálie přijala rozhodnutí ukončit přechodné období pro omezení volného pohybu pracovníků z osmi nových členských zemí na italský trh práce. Dosud Itálie patřila spíše k zastáncům tvrdšího přístupu; s nástupem nové Prodiho vlády se však dosavadní italská linie rázně změnila.

Itálie se tak stala osmou zemí, která vůči pracovníkům z nových členských zemí neuplatňuje žádné restriktce na pracovním trhu. K původním Británii, Irsku a Švédsku (které uvolnily svůj pracovní trh od počátku) se letos přidaly Finsko, Španělsko, Portugalsko a Řecko. Jisté dílčí úlevy deklarovala Francie, úmysl úlev pak Dánsko a Nizozemsko. Na opačném pólu tak stojí ortodoxní přístup Německa a Rakouska (doplňný Belgií a Lucemburskem).

Téma volného pohybu pracovníků ve specifické oblasti vrcholového sportu je navíc obsahem širšího analytického zamyšlení v tomto čísle Měsíčníku EU aktualit. V návaznosti na nedávno skončené mistrovství světa v kopané, na němž se představila řada aktérů zaměstnaných v klubech mimo jejich domovinu, tak aktuálně otevíráme téma, které při sledování dramatické sportovní podívané mohlo intuitivně napadnout nejednoho z Vás. Nad stránkami našeho Měsíčníku EU aktualit při rozvíjení úvah o evropské současnosti a budoucnosti Vám za kolektiv jeho autorů přeji příjemný srpnový letní čas.

Petr Zahradník

Projekt byl uskutečněn za finanční podpory Úřadu vlády ČR v rámci realizace Koncepce informování o evropských záležitostech v ČR

Eurokop.cz
Eurofon 800 200 200
Eurocentra

Za podpory Odboru
pro informování o evropských
záležitostech Úřadu vlády ČR

Podle Evropské komise Česká republika a další čtyři státy v rozporu s 6. směrnicí o DPH používají nižší sazbu daně z přidané hodnoty u dětských plenek. Do budoucna však není vyloučené, že v zájmu podpory mladých rodin a propopulační politiky bude nižší zdanění plenek umožněno, nechala se slyšet evropská exekutiva. Komisařka Viviane Reding přišla s radikálním návrhem nařízení, které by mělo snížit náklady spojené s používáním mobilních telefonů v zahraničí až o 70 %.

POLITIKA

Jednání Rady EU na internetu

Ministři členských států EU vyslyšeli volání po větší transparentnosti svého rozhodování a umožnili **přenosy ze svých schůzí na internetu**. Otevřenost Rady má však své meze. Již před měsícem bylo rozhodnuto, že živě budou vysílány pouze ty body z programu, ve kterých členové Rady zastupující členské státy rozhodují na základě tzv. spolurozhodovací procedury. V jejím rámci se na přijetí daného legislativního aktu musí shodnout Rada s Evropským parlamentem. Ani při projednávání bodů na základě jiné než spolurozhodovací procedury není vyloučeno vysílání na internetu, o jeho umožnění však musí Rada individuálně rozhodnout.

Vysílání je zatím zpřístupněno **v pěti oficiálních jazycích EU**, od září by mělo být možné sledovat jednání Rady ve všech oficiálních jazycích EU. Pro zájemce je možnost se před vysíláním seznámit s podkladovými materiály ministrů.

První jednání Rady, které bylo živě přenášeno na internetu, bylo zasedání Ecofinu (Rada EU pro ekonomické a finanční záležitosti) ze začátku července. Veřejnost si práci ministrů v Radě moc vychutnat nemohla, neboť pod spolurozhodovací proceduru mnoho probíraných problémů nespadlo. K vidění tak bylo pouze **projednávání dvou záležitostí týkajících se Evropské investiční banky**, jednání o implementaci pravidel Paktu stability a růstu či formální rozhodnutí o vstupu Slovinska do eurozóny již přenášeno nebylo.

<http://ceuweb.belbone.be/index.php?lang=EN&sessionno>

ZDANĚNÍ A CELNÍ UNIE

Zvýší se v ČR daň na dětské pleny?

Evropská komise požádala **Českou republiku, Maďarsko, Polsko, Maltu a Portugalsko** o informace k aplikaci sazby daně z přidané hodnoty na dětské pleny. Všechny zmíněné státy používají nižší sazbu daně, podle Evropské komise je to však v rozporu s **6. směrnicí o DPH (77/388/EHS)**. Podle ní dětské pleny podléhají standardní sazbě DPH.

Žádost o informace prostřednictvím dopisu s formálním upozorněním („**letter of formal notice**“), které Komise do zmíněných států zaslala, je prvním stupněm přestupkového řízení za porušení práva EU. Státy mají na odpověď dva měsíce.

Evropská komise tvrdí, že si uvědomuje citlivost tématu a podporuje sociální a rodinnou politiku zmírňující stárnutí populace. Proto se již nechala slyšet, že s použitím získaných informací navrhne vytvoření adekvátního právního rámce **pro uplatnění nižší DPH na dětské pleny**. Ten by měl být předložen Radě EU pro ekonomické a finanční záležitosti (ECOFIN) v polovině příštího roku.

Česká republika se hájí, že podle přílohy H zmíněné směrnice je možno **nižší sazbu daně využít pro výrobky hygienické ochrany**, kam podle ní patří i dětské pleny. Evropské komise

však argumentuje, že pleny v příloze nejsou explicitně zmíněny, proto na ně musí být aplikována vyšší sazba.

Komisi náleží role **strážkyně plnění zakládajících smluv EU** a z nich plynoucích směrnic či nařízení, nemá však právo tyto normy vykládat. V krajním málo pravděpodobném případě by se proto celá kauza mohla dostat až před **Evropský soudní dvůr**, který jediný může rozhodnout, která ze stran má pravdu.

Nejnovější spor o zdanění dětských plenek jen dokazuje, jak **netransparentně je v současnosti uzákoněno nepřímé zdanění v EU**. Některé státy si vymohly četné výjimky již při vstupu směrnice k DPH v platnost, ostatní uplatňují odchylky od standardu na základě přístupových dohod. Každý stát v oblasti DPH bojuje za tzv. „národní zájmy“, potřebné zpřehlednění hned tak nenastane. Situaci komplikuje i skutečnost, že v daňových otázkách platí princip jednomyslného hlasování, kdy jeden stát umožňuje zablokovat dohody ostatních 24.

Bohužel šanci na zjednodušení systému Unie propásla začátkem roku. Ke konci roku 2005 totiž vypršela platnost řady výjimek umožňujících využívat nižší sazbu DPH na služby náročné na lidskou práci. Ministři členských států však v sobě nenašli dostatek odvahy k ráznému řešení a dohodli se na **prodloužení „dočasných výjimek“ až do konce roku 2010**. Z této dohody nyní vyplývá návrh EK, jehož přijetí Radou se jeví jako formalita. Komise v návrhu povoluje používat nižší sazbu DPH maximálně u tří z definovaných oblastí služeb náročných na lidskou práci, čehož využilo 17 členských států. Česká republika si vymohla aplikaci nižší sazby DPH u:

- renovace a opravy soukromých bytů a obytných domů vyjma materiálů, které tvoří podstatnou část hodnoty poskytnuté služby
- čištění oken a úklid v domácnostech
- domácí pečovatelské služby.

<http://www.europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/06/1031>

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/06/1057>

ZAHRA NIČNÍ VZTAHY

EU chce zintenzivnit spolupráci s Ruskem

Evropská komise chce zlepšit úroveň vzájemných vztahů s Ruskou federací a plánuje v příštím roce zahájit rozhovory o **vytvoření vzájemné zóny volného obchodu**, která bude součástí širší dohody. Důvodem je skutečnost, že ke konci listopadu 2007 vyprší **Smlouva o partnerství a spolupráci**, která dosud upravuje vztahy mezi Uníí a Ruskem.

Podle Komise bude nosnou částí budoucí dohody **vzájemný obchod a energetika**. Dalšími smluvními oblastmi by měly být otázky spojené s demokracií, lidskými právy, problematikou migrace a spolupráce v oblasti vnější bezpečnosti. Možné vytvoření zóny volného obchodu by nastalo, až bude Rusko přijato za člena **Světové obchodní organizace (WTO)**.

Po kolapsu katarského kola jednání WTO, které mělo multilaterálně řešit otázky globálního obchodu, bude více než jindy záležet na efektivních dvoustranných obchodních smlouvách. V této souvislosti je třeba zmínit, že Evropská unie je velice aktivní. Nedávno se totiž rozhodla zahájit **bilaterální obchodní jednání** s deseti členy jihoasijského uskupení **ASEAN** (Brunej, Filipíny, Kambodža, Laos, Malajsie, Barma, Singapur, Thajsko, Vietnam), dále pak s **Ukrajinou, Jižní Koreou a Indií**.

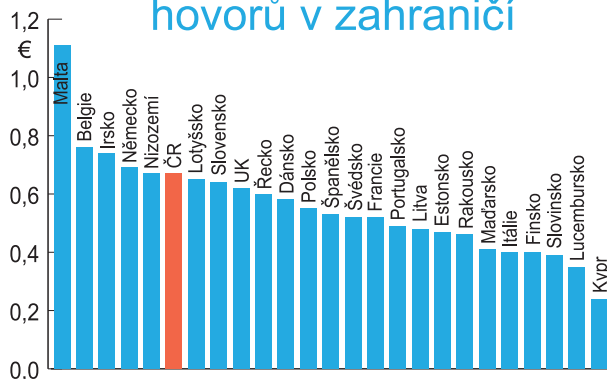
<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/06/910>

JEDNOTNÝ VNITŘNÍ TRH

Komise navrhla snížení poplatků za roaming

Evropská komise předložila návrh nařízení, které by mohlo **snížit náklady spojené s používáním mobilních telefonů v zahraničí až o 70 %**. Komise chce změnit současnou praxi, kdy jsou ceny roamingových služeb v rámci EU neodůvodněně vyšší než ceny, které pro zákazníky platí doma. Tento stav je v rozporu s klíčovým principem jednotného vnitřního trhu EU.

Poplatek za přijímání hovorů v zahraničí

Pozn.: cena v euro za minutu, zdroj: Evropská komise

Nařízení počítá se **snížením velkoobchodních poplatků**, které si navzájem mobilní operátoři účtují za směrování hovorů přichozích ze zahraničních sítí. Podstatou návrhu je ale zejména **snížení cen na maloobchodní úrovni**. Provozovatelé totiž budou smět navýšit velkoobchodní náklady o maloobchodní přírážku, která může činit až 30 %, což je marže, kterou provozovatelé obvykle uplatňují v případě vnitrostátních hovorů. Tato maloobchodní přírážka by se vztahovala na hovory uskutečňované i přijímané při roamingu.

Výsledné **stropy pro maloobchodní ceny**:

- 49 centů za minutu při volání ze zahraničí domů,
- 33 centů za minutu za místní hovor v cizině,
- 16,5 centu za minutu za přijetí hovoru v zahraničí.

Pod hranicí velkoobchodního a maloobchodního limitu pro poplatky za roaming navrhovaného v novém nařízení EU by provozovatelé nadále mohly **konkurovat nabídkou levnějších roamingových služeb** či nabídkou levnějších balíčků služeb lišících se podle potřeb zákazníka.

Smyslem nařízení je i posílení transparentnosti tvorby poplatků. Mobilní operátoři budou povinni zákazníky plně **informovat o používaných poplatcích za roaming** při uzavírání smluv a pravidelně tyto informace aktualizovat.

Evropská komise odhaduje, že profitovat ze snížení telefonních poplatků při volání ze zahraničí bude přinejmenším **147 milionů občanů EU** (37 milionů turistů a 110 milionů zákazníků z podnikatelské sféry).

Pokud Evropský parlament a Rada návrh schválí, nové nařízení vstoupí v platnost pravděpodobně **do léta roku 2007**. Pro část nařízení regulující ceny na maloobchodní úrovni by platila ještě šestiměsíční lhůta na přizpůsobení. Nařízení – na rozdíl od směrnice – **je platné přímo**, aniž by ho bylo třeba včleňovat do národního práva.

Výsledná podoba je však nejistá a může ho zlehčit vstřícný krok telekomunikačního sektoru. Předseda Evropské komise José Barroso se nechal slyšet, že pokud mobilní operátoři dobrovolně sníží ceny, **část regulace by jednoduše nevstoupila v efekt**.

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/06/978>

Komise chce více konkurence v drobném bankovníctví

V polovině července Evropská komise uspořádala veřejné slyšení ke dvěma vnitřním zprávám z finanční oblasti. Zprávy jsou výsledkem **vyšetřování širšího oboru drobného bankovníctví a podnikatelského pojištění** z června loňského roku, které mělo prokázat, zda na těchto trzích panuje dostatečná konkurence a zda zde fungují principy jednotného vnitřního trhu.

První ze zpráv, zveřejněná již v dubnu, se zabývala odvětvím platebních karet. Podle Evropské komise je zde **ohroženo konkurenční prostředí**, když za jeden z největších problémů považuje velké cenové rozdíly (více viz Měsíčník EU aktualit z května 2006).

Druhá zpráva se týká **drobných (retailových) bankovních služeb**, včetně běžných účtů a s nimi spojených služeb. Hlavní závěry zprávy:

- Trhy drobného bankovníctví celkově zůstávají **fragmentované podle národní příslušnosti** a navíc existují významné bariéry pro vstup do tohoto odvětví, včetně přístupu k platebním systémům a úvěrovým databázím.
- **Vypořádací systémy pro mezibankovní platby** jsou také vysoce fragmentované. Banka působící v různých členských státech se musí připojit k několika národním systémům, přijmout jejich různé standardy a platit různé

Česká republika patří mezi pět států, které nejvíce zaostávají v převádění směrnic upravujících jednotný vnitřní trh EU do národního práva. Zastavit zveřejňování matoucích cen v letecké dopravě, kde inzerovanou částku zvyšuje řada nepřehledných příplatků a plateb, je jedním z cílů nově připravovaného nařízení. Evropská komise přijala pokyny, podle kterých se určuje, zda je státní pomoc na podporu investic rizikového kapitálu do malých a středních podniků v souladu se soutěžním právem EU.

členské poplatky. Struktura těchto poplatků a pravidla členství ve vypořádacích systémech může odrazovat banky při vstupu na retailové trhy v jiných členských státech.

- **Mobilita klientů je nízká.** Průměrný klient si drží svůj osobní účet u jedné banky okolo deseti let, průměrný malý a střední podnik pak 8 let. Obecně přitom platí, že banky jsou ziskovější na těch trzích, kde je nízká mobilita.
- **Ziskovost drobného bankovníctví se v EU podstatně liší.** V roce 2004 zaznamenaly banky v Rakousku či Německu v průměru 11 %, resp. 17 % hrubého zisku vůči hrubým výnosům, naopak banky v Irsku, Španělsku či Finsku se mohly chlubit více než 40 %.
- **Ceny bankovních služeb pro spotřebitele se také podstatně liší.** V roce 2004 vykázalo lucemburské a italské bankovníctví nejvyšší hrubý výnos na osobní běžný účet ve výši 265 euro, resp. 204 euro. Naopak banky v Litvě a Švédsku pouze 15 euro, resp. 22 euro.

Na zveřejnění zprávy navazuje **veřejná konzultace**, kde se zainteresované strany mohou k jejímu obsahu vyjádřit. Konzultace je členěna do pěti oblastí:

- tržní struktura a fragmentace,
- finanční výkonnost bank a cenová politika,
- vstupní bariéry v drobném bankovníctví,
- spotřebitelská možnost výběru a mobilita,
- vývoj platební infrastruktury v kontextu Jednotné eurové platební oblasti (SEPA).

Výstupy z této konzultace ovlivní **závěrečnou zprávu Evropské komise**, která naznačí, zda se v této oblasti dají očekávat další legislativní kroky.

Domníváme se, že Evropská komise by měla při svých šetřeních vzít úvahu rovněž **širší globální pohled**. Nadměrné svázání evropských bank množstvím regulí a pravidel by se nakonec mohlo ukázat jako kontraproduktivní a evropské bankovníctví by mohlo **ztratit konkurenceschopnost** vůči bankám z USA a jihovýchodní Asie. Ačkoliv situace není zcela dokonalá, lze konstatovat, že evropské bankovníctví je stabilním efektivním fungujícím systémem, který rozhodně nepatří mezi příčiny nízké konkurenceschopnosti některých oblastí EU.

<http://www.europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/06/999>

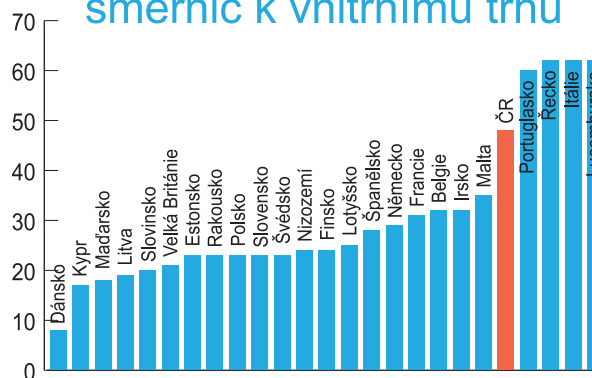
Členské státy nedostatečně přejímají směrnice k vnitřnímu trhu

Členské státy EU musí zvýšit úsilí o převádění pravidel vnitřního trhu do svých zákonů. Vyplyvá to z nejnovější srovnávací tabulky s údaji k začátku června, kterou Evropská komise připravila pro oblast vnitřního trhu. V současné době **není do národního práva převedeno v průměru 1,9 % směrnic** o vnitřním trhu, u nichž lhůta pro převedení již uplynula. Oproti výsledku dosaženému v listopadu 2005 se jedná o zhoršení o 0,3 procentního bodu. Zveřejněná čísla vypovídají o tom, že

se pozitivní trend uplynulých let zastavil a navíc se nepodařilo dosáhnout průběžného cíle 1,5 %, na kterém se dohodli vedoucí představitelé členských států.

Pomalou se postupuje také při **správném uplatňování pravidel vnitřního trhu** – ani jeden ze „starých“ členských států nedokázal splnit svůj závazek snížit v období 2003 – 2006 počet řízení pro porušení práva o 50 %.

Počet nepřevedených směrnic k vnitřnímu trhu

Pozn.: pouze k vnitřnímu trhu, zdroj: Evropská komise

Nové členské státy nadále dosahují lepších výsledků. Jejich deficit v převádění je v průměru 1,5% ve srovnání s 2,2% deficitem ve „starých“ členských státech. Výjimku tvoří **Česká republika, která jako celkově pátý nejhorší stát** do národního práva nepřevadla 3 % nebo 48 směrnic týkajících se vnitřního trhu EU. Absolutně největším hříšníkem je v tomto směru **Lucembursko** (62 směrnic = 3,8 %), naopak nejzornějším žákem je **Dánsko** (8 směrnic = 0,5 %).

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/06/1008>

PODNIKÁNÍ

Nové pokyny ke státní podpoře investic do rizikového kapitálu v MSP

Evropská komise přijala pokyny, podle kterých se určuje, zda je **státní podpora investic do rizikového kapitálu v malých a středních podnicích** slučitelná s předpisy Společenství o státní podpoře (článek 87 Římské smlouvy zakládající Evropské společenství).

Pokyny se týkají opatření rizikového kapitálu na investice do malých a středních podniků (MSP) **v jejich počátečním stadiu** (stadium založení, zahájení činnosti a expanze), **poskytuje-li financování společně stát a soukromí investoři**. Pokyny nahradí sdělení o státních podporách a rizikovém kapitálu z roku 2001. Jejich smyslem je podpořit přístup k rizikovému kapitálu, zejména ve prospěch inovativních společností.

Pokyny zavádí proceduru **zjednodušeného šetření**, zda poskytnutá státní podpora není v rozporu s právem v EU, v těchto případech:

- investice do malého a středního podniku nižší než 1,5 milionu EUR na období dvanácti měsíců,
- financování malých a středních podniků v podporovaných oblastech až do stadia jejich expanze a financování středních podniků v nepodporovaných oblastech až do stadia zahájení jejich činnosti,
- alespoň 70 % rozpočtu musí být využito za účelem zajištění kapitálových či kvazikapitálových nástrojů k vyrovnání dluhových nástrojů,
- účast soukromých investorů musí v nepodporovaných oblastech činit min. 50 % a v podporovaných oblastech 30 %,
- rozhodnutí o investování se musí zakládat na zisku – tj. musí zapojit účast soukromého kapitálu, životaschopné podnikatelské plány a jasnou strategii ukončení investic,
- správa finančních prostředků musí sledovat obchodní logiku – tj. odměňování manažerů se musí odvíjet od zisku fondu, musí být zastoupeni soukromí investoři a správa se musí řídit příslušnými zákonnými předpisy,
- odvětvové zaměření je možné u fondů, které investují do inovačních technologií nebo odvětví.

V případě překročení uvedeného limitu investice 1,5 milionů euro či nesplnění ostatních podmínek provede Komise s ohledem na vyšší pravděpodobnost narušení hospodářské soutěže podrobné posouzení a členské státy budou pro ospravedlnění poskytnuté státní pomoci muset poskytnout důkaz o selhání trhu v této oblasti.

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/06/1015>

ENERGETIKA A DOPRAVA

EU chce zpřehlednit ceny letenek

Evropská komise předložila **návrh nařízení**, které by mělo **modernizovat vnitřní trh EU v letecké dopravě**. Liberalizace letecké dopravy začala v roce 1997 a zaznamenala řadu úspěchů. Počet aerolinek se zvýšil, rostoucí počet leteckých linek (o 60 %) dovolil pokrýt více měst i vzdálených regionů a sílí konkurence vedla k dramatickému poklesu cen letenek.

Řada problémů však zůstává. Na některých trzích se stále **naplno neprosadily principy jednotného vnitřního trhu**, cestující si zase stěžují na **matoucí ceny letenek**, kdy je inzerovaná částka podstatně navýšena o plno nepřehledných doplatků. Proto Evropská komise přichází s novou legislativní úpravou s těmito hlavními body:

1. **Cenová politika provozovatelů by měla být transparentnější**, když by ceny letenek měly obsahovat veškeré daně, poplatky a další platby, aby byly pro spotřebitele jednoduše porovnatelné. Cílem je zamezit časté praxi, kdy aerolinky chtějí zaujmout nízkou cenou,

kteřá se však díky nejrůznějším doplátkům podstatně navýší. Aerolinky také již nebudou smět účtovat různé ceny za stejnou letenku podle toho, v které zemi zákazník žije.

2. **Právní úprava letecké dopravy bude jednodušší**, když do jednoho nařízení včlení dosavadní tři nařízení z tzv. třetího aviatického balíčku přijatého v roce 1992: o vydávání licencí leteckým dopravcům (2407/92/ES), o přístupu leteckých dopravců Společenství na letecké trasy uvnitř Společenství (2408/92/ES) a o o tarifech a sazbách za letecké služby (2408/92/ES).
3. **Návrh ujasňuje kritéria pro poskytnutí a uchování licence** k provozování letecké činnosti v EU. Měla by obsahovat i posuzování finanční situace dopravce a jeho vlastnické struktury. Komise by získala pravomoc pozastavit licenci leteckých společností, pokud nedodrží pravidla unie a členské země proti tomu nezasáhnou. Zatím mají takovou pravomoc pouze jednotlivé země.
4. **Požadavky na zapůjčování letadel z třetích zemí** vně EU, které se provádí pro vykrytí sezónních špiček, by měly být zpřísněny tak, aby bylo zajištěno, že nedochází k narušení evropských bezpečnostních standardů.
5. **Nařízení by mělo vyjasnit vztahy s třetími zeměmi**, když by mělo kompletně nahradit zbývající bilaterální smlouvy mezi členskými státy, které omezují přístup na trh leteckých služeb. Zároveň by práva provozovat leteckou přepravu mezi evropskými městy měla být vyjednáвана na úrovni EU.

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/06/1010>

ROZŠÍŘENÍ

Nový program pro potenciální členy EU

Rada EU se dohodla na **novém finančním nástroji, který má potenciálním členům EU pomoci připravit se na vstup** a splnit tzv. Kodaňská kritéria. Tento **Nástroj pro předvstupní pomoc** (IPA - Instrument for Pre-Accession Assistance) bude k dispozici státům se statutem kandidátské země i ostatním státům: Chorvatsko, Turecko, Makedonie (FYROM), Albánie, Bosna a Hercegovina, Černá Hora, Srbsko.

Většina europoslanců se domnívá, že by letecká doprava měla být zahrnuta do evropského systému obchodování s emisemi oxidu uhličitého. Evropský parlament schválil pětičlenné nařízení, podle nichž bude v programovacím období 2007 až 2013 fungovat regionální politika EU. Evropská komise předložila návrh Strategických pokynů Společenství, které definují priority pro využívání strukturálních fondů EU a členským zemím pomáhají při sestavování klíčových programových dokumentů.

Nový nástroj účinnosti od 1. ledna 2007 nahradí dosavadních pět programů: PHARE, ISPA, SAPARD, CARDS a předvstupní asistenční nástroj pro Turecko.

Rozpočet IPA počítá s částkou 11,468 miliard euro na celé programovací období 2007-2013. Program IPA bude poskytovat více cílenou pomoc prostřednictvím jednoho nástroje a zároveň bude brát v úvahu specifické potřeby jednotlivých zemí.

<http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/06/1004>

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Parlament pro snížení dopadů letectví na změny podnebí

Evropský parlament naléhá na omezení dopadů letectví na změny podnebí, když chce **leteckou dopravu zahrnout do systému obchodování s emisemi** (ETS), zdaňovat letecké palivo kerosin i veškeré tuzemské lety a lety uvnitř EU.

Obchodování s emisemi je podle europoslanců nejvhodnější nástroj ke snížení dopadů letectví na podnebí. Pro emise z letectví by se však podle poslanců měl zavést **zvláštní systém**, tedy oddělený od toho, kterého se od loňska účastní 12 tisíc průmyslových podniků v EU. Povolenkový systém pro aerolinky by se mohl rozběhnout **nejdříve od roku 2008**, když nejprve Evropská komise musí přijít s legislativním návrhem.

U kerosinu se Parlament ztotožňuje se záměrem Komise **zavést daň** a naléhavě ji žádá, aby začala okamžitě požadovat zdanění veškerých tuzemských letů i letů uvnitř EU - s možností výjimky pro všechny přepravce na trasách, na kterých provozují leteckou dopravu přepravci třetích zemí. V ideálním případě by se měla Komise pokusit s ostatními státy mimo EU – zejména s USA – prosadit **zavedení daně z kerosinu na celém světě**.

Poslanci se rovněž přihlásili k myšlence **odbourání daňových úlev pro leteckou dopravu**, které narušují hospodářskou soutěž mezi letectvím a ostatní dopravou, zejména železniční.

Tato deklarace Evropského parlamentu je pouze nezávazným hlasem, který **spíše předem deklaruje většinový názor Parlamentu**. O daňových záležitostech se rozhoduje jednomyslně pouze v Radě, role Evropského parlamentu je pouze konzultační úlohu. K budoucí směrnici o zahrnutí emisí z letecké dopravy do obchodního systému by se samozřejmě v rámci spolurozhodovací procedury europoslanci zapojili.

http://www.europarl.europa.eu/news/expert/infopress_page/064-9474-185-07-27-911-20060628IPR09334-04-07-2006-2006-false/default_cs.htm

Nová směrnice pro ochranu vod na obzoru

Evropská komise přišla s návrhem nové směrnice, jejímž smyslem je lepší ochrana evropských řek, jezer a moří před znečištěním. Podstatou je **stanovení maximálních limitů koncentrace až 41 typů škodlivých látek** v povrchových vodách. Mezi škodliviny

jsou zahrnuty pesticidy, těžké kovy a nebezpečné chemikálie, které představují značné riziko pro živočichy i rostliny. Tyto limity budou muset být splněny do roku 2015.

Návrh zároveň přispívá k evropské iniciativě lepší regulace, když **nahrazuje pět starších směrnic z 80. let** minulého století, které tak mohou být vymazány.

Směrnice je součástí evropské legislativy ochrany životního prostředí. V podstatě se jedná o poslední klíčovou normou na podporu směrnice 2000/60/ES, která stanovuje rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky.

Prostředky vedoucí ke splnění stanovených limitů směrnice nereguluje, zde nechává volné pole působnosti členským státům. Je přijímána **spolurozhodovací procedurou**, kdy je pro její schválení potřeba shoda Evropského parlamentu i Rady.

<http://www.europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/06/1007>

JUSTICE A ZÁLEŽITOSTI VNITRA

Nová opatření v imigrační politice EU

V polovině července Evropská komise přišla s legislativním balíčkem, který by měl dát nový impuls evropské politice v oblasti justice a záležitostí vnitra **s důrazem na řešení problémů nelegální imigrace**.

Klíčovým dokumentem v této oblasti je tzv. **Haagský program**, který se v rámci zintenzivnění boje proti nelegální imigraci zaměřuje na řadu oblastí včetně hraniční kontroly, nelegálního zaměstnávání, návraty imigrantů do zemí původu a spolupráci s třetími zeměmi. Tyto problémy se rovněž shodují s prioritami Finska, které v letošním druhém pololetí Unii předsedá.

Hlavní součástí představeného balíčku Evropské komise je sdělení, které shrnuje **pokrok v potírání nelegální imigrace**

a naznačuje priority EU v této oblasti do budoucna. Jeho hlavní body:

- **Další zesílení vnějších hranic** – Komise navrhuje používání biometrické technologie k záznamu překročení hranic Evropské unie občany třetích zemí.
- **Pokračování boje proti pašování lidí.**
- **Potírání nelegální zaměstnanosti** – nelegální imigranti často v EU nelegálně pracují za špatných podmínek, to se týká zejména sektorů stavebnictví, pohostinství a textilní výroba. Na úrovni EU by se měly harmonizovat sankce pro zaměstnavatele, které nelegální imigranty zaměstnávají.
- Pokračovat v práci na **efektivní politice vrácení nelegálních imigrantů** do zemí původu.

Kromě tohoto sdělení je součástí balíčku i návrh dvou nařízení. První by měl prostřednictvím harmonizace **vyjasnit existující pravidla pro vydávání krátkodobých víz** pro pobyt v jednotlivých členských státech. Předmětem druhého nařízení je **vytvoření společných pohraničních jednotek rychlé reakce**, které by byly složeny zejména z týmů pohraniční kontroly a částečně by jejich součástí byli i překladatelé a poskytovatelé první pomoci. Jedna jednotka rychlé reakce by se skládala z 250 až 300 expertů a byla by připravena zasáhnout nejpozději do 10 dnů od žádosti ze strany členského státu. Členské státy by se mohly dobrovolně rozhodnout, zda do těchto jednotek dodají své experty či ne.

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/06/1026>

REGIONÁLNÍ POLITIKA

Evropský parlament schválil nařízení ke strukturálním fondům

Evropský parlament schválil **pětici nařízení upravujících financování projektů ze strukturálních fondů** na léta 2007-13. Na Fond soudržnosti, Evropský sociální fond (ESF), Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF) a nové Evropské sdružení pro územní spolupráci (EGCC) je v sedmiletém rozpočtu Unie vyčleněno 308 miliard eur (35,7 % celkového rozpočtu). Schválená legislativa definuje cíle, kritéria pro způsobilost k čerpání fondů a pro jejich distribuci v rozšířené EU.

Souhlas europoslanců otevírá cestu k čerpání z fondů ve výši téměř **308 miliard euro pro léta 2007 až 2013**, což je více než třetina celkového finančního rámce. Předpisy berou ohled na většinu požadavků, které Česko a další nové země v jednáních prosazovaly. **Pro Českou republiku je z fondů určeno 23,6 miliardy euro**, skutečné čerpání však bude záviset na předkládání dostatku kvalitních projektů. Nová pravidla by však využití fondů měla nováčkům usnadnit, kupříkladu podíl EU na spolufinancování projektů stoupne ze 75 na 85 %.

Oproti původnímu návrhu Evropské komise obsahují předpisy zejména odklad aplikace pravidla, že peníze vyčleněné na jednotlivé projekty se musejí spotřebovat do tří let (tzv.

pravidlo N+2); do roku 2010 na to budou čtyři roky (N+3), uvádí ČTK. Povedlo se také prosadit požadavek, aby se **do nákladů započítávala i DPH**, příjemci peněz mají nárok na odpočet daně. Omezené však zůstane **využití evropských peněz na opravy panelových domů, na 3 %** příslušného operačního programu.

Evropskému parlamentu se nakonec nepodařilo prosadit, aby se prostředky nespoteřované v jedné zemi vracely do fondu EU a odtud se poskytovaly na projekty v jiné zemi. Zůstává platit tak dosavadní praxe, že **nevyčerpané prostředky poputují zpět do evropského rozpočtu.**

Pro definitivní platnost prováděcích nařízení chybí již jen **souhlas ministrů členských států v Radě**. Dvě nařízení (obecné nařízení ke strukturálním fondům a nařízení k Fondu soudržnosti) již Ecofin schválil, na zbývající tři (nařízení k Evropskému fondu pro regionální rozvoj, nařízení k Evropskému sociálnímu fondu a nařízení k Evropskému sdružení pro územní spolupráci) dojde v nejbližší době.

http://www.europarl.europa.eu/news/expert/infopress_page/059-9473-185-07-27-910-20060628IPR09333-04-07-2006-2006-false/default_cs.htm

Komise předložila Strategické pokyny Společenství

Kromě výše zmíněných nařízení, která definují právní rámec čerpání peněz z evropských strukturálních fondů je na straně EU dalším důležitým dokumentem v rámci regionální politiky tzv. **Strategické pokyny Společenství**. Jedná se o dokument, který připravuje Komise s cílem **stanovit obecné priority pro využívání fondů** a jsou nezbytným krokem při realizaci unijní pomoci. Na jejich základě pak členské státy vytvoří národní strategické referenční rámce a operační plány pro využívání fondů.

Návrh Strategických pokynů, které musí schválit Evropský parlament a Rada, obsahuje tři hlavní priority vycházející z obnovené Lisabonské strategie:

- **zlepšení atraktivnosti** členských států, regionů a měst prostřednictvím zlepšení dostupnosti, zajištění adekvátní kvality a úrovně služeb a ochrany jejich environmentálního potenciálu,
- **podporu inovací, podnikání a růstu znalostní ekonomiky** přes posilování výzkumných a inovačních kapacit, včetně nových informačních a komunikačních technologií,
- **vytváření více a lepších pracovních míst** díky zvyšování zaměstnanosti a podnikatelské aktivity, zlepšení přizpůsobivosti pracovníků i firem a zvyšování investic do lidského kapitálu.

Zvláštní důraz je kladen na nové iniciativy **JASPERS, JEREMIE** a **JESSICA** a na partnerství veřejného a privátního sektoru.

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/06/983>

Z ostatních událostí měsíce července, jež detailněji nekomentujeme, potěšil krok nové vlády premiéra Prodiho, která odstranila restriktce na volný pohyb osob pro občany nových členských zemí. Itálie je tak další zemí v EU, kde mohou čeští pracovníci pracovat bez nutnosti získat pracovní povolení. Rada EU definitivně přijala nařízení zřizující Evropský rybářský fond. Ze zveřejněné statistiky Eurostatu vyplývá, že více než čtvrtina pracovních úrazů se stane ve stavebnictví.

3. ČERVENCE

Závěrečné vyhodnocení evropských programů na podporu subjektů aktivních v kultuře:

http://ec.europa.eu/culture/eac/sources_info/evaluation/eval_org_cult_en.html

Předběžné závěry veřejného slyšení na budoucnost patentové ochrany v EU: http://ec.europa.eu/internal_market/indprop/patent/hearing_en.htm

Informace o výdajích na výzkum a vývoj v evropském obranném průmyslu: <http://www.eda.europa.eu/facts/Defence%20R&T%20Spend.htm>

4. ČERVENCE

Studie DG Ecfín: „Daňová konkurence a koordinace v EU“: http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/economic_papers/2006/economicpapers250_en.htm

Komise začne zveřejňovat informace o plánovaných dovozech oceli do EU:

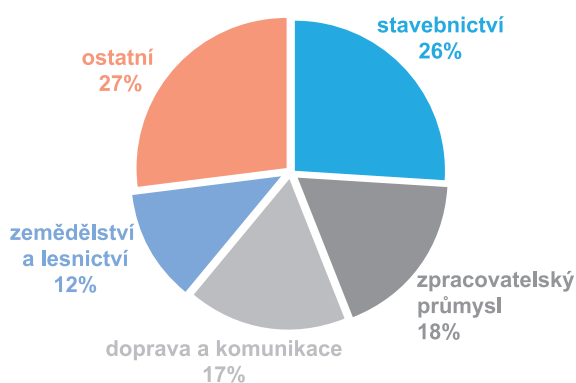
http://ec.europa.eu/comm/trade/issues/sectoral/industry/steel/pr030706_en.htm

5. ČERVENCE

Index měnových podmínek MCI v eurozóně byl aktualizován: http://ec.europa.eu/economy_finance/indicators/monetaryconditions_en.htm

Statistika zranění v EU za roky 2002 až 2004: http://ec.europa.eu/health/ph_determinants/environment/IPP/keydo_ipp_en.htm

Pracovní úrazy podle odvětví

Zdroj: Evropská komise, průměr za roky 2002 až 2004

Průzkum veřejného mínění Eurobarometer zaznamenal růst veřejné důvěry v biotechnologie:

http://ec.europa.eu/research/biosociety/news_events/news_eurobarometer_public_trust_biotech_en.htm

6. ČERVENCE

Evropský parlament může nově blokovat rozhodnutí Komise: http://www.europarl.europa.eu/news/expert/infopress_page/008-9495-186-07-27-901-20060629IPR09380-05-07-2006-2006-false/default_en.htm

Využití rozpočtu EU ke konci února 2006:

http://ec.europa.eu/budget/execution/utilisation_2006_en.htm

Finální fáze antidopingového šetření dovozu kožené obuvi z Číny a Vietnamu do Unie: http://ec.europa.eu/comm/trade/issues/respectrules/anti_dumping/pr050706_en.htm

Přehled maloobchodních cen plynu v lednu 2006:

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/pls/portal/docs/PAGE/PGP_PRD_CAT_PREREL/PGE_CAT_PREREL_YEAR_2006/PGE_CAT_PREREL_YEAR_2006_MONTH_07/8-06072006-EN-AP.PDF

Cena za 1 GJ zemního plynu pro běžnou domácnost

	cena € podíl daní			cena € podíl daní	
UK	7,3	4,8%	Rakousko	14,6	31,5%
Estonsko	7,5	15,1%	Nizozemí	15,5	34,5%
Lucembursko	9,0	5,7%	Itálie	15,8	36,8%
Lotyšsko	9,9	15,0%	Polsko	16,0	18,0%
Irsko	10,0	11,9%	ČR	16,1	16,0%
Francie	11,5	15,0%	Portugalsko	16,8	4,8%
Maďarsko	11,8	13,0%	Slovinsko	17,0	22,8%
Litva	12,0	15,2%	Slovensko	18,4	16,2%
Belgie	12,5	20,4%	Dánsko	21,7	55,8%
Španělsko	14,2	13,8%	Švédsko	21,8	43,0%
Německo	14,5	23,3%			

pozn.: přepočteno paritou kupní síly, zdroj: Eurostat, data pro Řecko, Kypr, Maltu a Finsko nejsou k dispozici

7. ČERVENCE

Výroční zpráva 2005 o kvalitě vod v koupalištích v EU:

http://ec.europa.eu/water/water-bathing/report_2006.html

10. ČERVENCE

Studie DG Ecfín – Dlouhodobá projekce produktivity práce a růstu HDP v EU-25:

http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/economic_papers/2006/economicpapers253_en.htm

Zdanění úspor – seznam národních kontaktních míst pro plátce: http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/personal_tax/savings_tax/contact_points/index_en.htm

Eurosystem vyhodnocuje příležitosti k poskytování vypořádacích služeb pro operace cennými papíry:

<http://www.ecb.eu/press/pr/date/2006/html/pr060707.en.html>

11. ČERVENCE

Výbor regionů – EU riskuje odliv mozků, pokud nepřijme nový přístup k inovacím: http://www.cor.europa.eu/en/press/press_06_07095.html

12. ČERVENCE

Diskuse v Evropském parlamentu k reformě vinného režimu: http://www.europarl.europa.eu/news/public/story_page/032-9762-193-07-28-904-20060712STO09761-2006-12-07-2006/default_en.htm

Rada schvaluje vstup Slovinska do eurozóny: http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/misc/90462.pdf

Zápis ze zasedání Rady EU o ekonomických a finančních záležitostech: http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/ecofin/90465.pdf

13. ČERVENCE

Zápis ze zasedání Rady EU k všeobecným záležitostem a vnějším vztahům: http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/gena/90480.pdf

„Účast občanské společnosti v boji proti organizovanému zločinu a terorismu“ – debata s komisařem Frattinim: http://eesc.europa.eu/activities/press/cp/docs/2006/cp_eesc_074_2006_en.doc

Statistika Eurostatu - minimální mzda se v jednotlivých státech Evropské unie liší:

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/pls/portal/docs/PAGE_PGP_PRD_CAT_PREREL/PGE_CAT_PREREL_YEAR_2006/PGE_CAT_PREREL_YEAR_2006_MONTH_07/3-13072006-EN-AP.PDF

14. ČERVENCE

Statistika Eurostatu – přehled cen elektrické energie: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/pls/portal/docs/PAGE_PGP_PRD_CAT_PREREL/PGE_CAT_PREREL_YEAR_2006/PGE_CAT_PREREL_YEAR_2006_MONTH_07/8-14072006-EN-AP.PDF

17. ČERVENCE

Komise žádá přísnější sankce za porušování pravidel rybolovu: http://ec.europa.eu/comm/fisheries/news_corner/press/inf06_42_en.htm

18. ČERVENCE

Zápis ze zasedání Rady EU k vnějším vztahům: http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/gena/90565.pdf

Zápis ze zasedání Rady EU k všeobecným záležitostem: http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/gena/90564.pdf

Seminář k revizi směrnice o dočasném používání nemovitostí (č. 94/47/ES): http://ec.europa.eu/consumers/cons_int/safe_shop/timeshare/workshop_en.htm

19. ČERVENCE

Zápis ze zasedání Rady EU k zemědělství a rybolovu: http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/agricult/90590.pdf

Zasedání Rady pro spolupráci mezi EU a Kyrgyzstánem: http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/er/90577.pdf

20. ČERVENCE

EU je největším dovozcem zemědělských výrobků z rozvojových zemí: http://ec.europa.eu/comm/trade/issues/sectoral/agri_fish/agri/fs190706_en.htm

24. ČERVENCE

Rada přijala společnou pozici k návrhu směrnice o službách na vnitřním trhu: http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/misc/90635.pdf

Speciální report DG Ecfm – Trh práce a vývoj mezd v roce 2005: http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/european_economy/2006/eespecialreport0406_en.htm

25. ČERVENCE

Zápis ze zasedání Rady EU ke konkurenceschopnosti: http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/intm/90654.pdf

Zápis ze zasedání Rady EU k justici a záležitostem vnitra: http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/jha/90655.pdf

Výroční zpráva 2005 o finančním řízení Evropského rozvojového fondu: http://ec.europa.eu/budget/documents/annual_budgets_reports_accounts_en.htm#budget_2005

26. ČERVENCE

Komise vítá rozhodnutí Itálie zrušit omezení volného pohybu osob pro občany z nových členských zemí: http://ec.europa.eu/employment_social/emplweb/news/news_en.cfm?id=169

27. ČERVENCE

2008 – evropský rok mezikulturního dialogu: http://ec.europa.eu/culture/eac/dialogue/dialogue_en.html

28. ČERVENCE

Přijetí nařízení Rady o Evropském rybářském fondu: http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/misc/90689.pdf

31. ČERVENCE

Výsledky projektu SHARE – Přehledu zdraví, stárnutí a odchodu do důchodů v Evropě: http://ec.europa.eu/research/headlines/news/article_06_07_28_en.html

V tomto čísle Měsíčníku se nad perspektivou Evropské unie v globálním světě zamýšlí poslankyně Evropského parlamentu Jana Hybášková, která se dlouhodobě zabývá bezpečnostní problematikou. V příspěvku si všímá změny, která podle ní v poslední době ve velké politice nastala. Hlavním tématem již není spor mezi pravíci a levíci o míře deregulace či přerozdělování, ale otázky spojené s energetickou bezpečností, hledáním nových zdrojů energie či bojem s klimatickými změnami.

STÍNY HORKÉHO LÉTA

Evropa je stále ještě v periodě reflexe. Loni v létě bylo co reflektovat: nizozemské a francouzské referendum řeklo ne především evropskému přerozdělování. Jedni potřebují velkou, zbytnělou a přerozdělovací Evropu k tomu, aby doplnili státní rozpočty, sociální, zdravotní a důchodové systémy o to, co nedokáží vyprodukovat doma. Na druhou stranu obyvatelé severu odmítají nabubřelou a nevykonnou Evropu a potřebují štíhlý, flexibilní a konkurenceschopný model bez velkých nadnárodních symbolů, zato světově konkurenceschopný.

Euro tuto politickou úlohu nespĺnilo. Životní úroveň Itálii nepoklesla a životní úroveň Finů roste méně, než by si zasloužili. Konvergenční náklady eura nenesou občané, ale politici. Rok reflexe ukázal, že politici států s deficitním sociálním systémem nemají potřebný manévrovací prostor pro politický pohyb sociálních a zdravotních reforem. Státy jako Francie a Německo, s druhou bezdětnou generací, slabou ekonomickou výkonností, dávno prošvihnutou příležitostí reformovat sociální, zdravotní a důchodový systém, se ocitly v kleštích. Veškeré úsilí paní Merkel je děleno dvěma, ne-li ještě více, a oslabováno německou sociální demokracií. De Villepinovi se podařilo postavit do kontrapunktu přistěhovalce a studenty, obě vrstvy závislé na reformách a zefektivnění sociálního modelu. Britové sice přišli s návrhem jednat o rabatu, jejich návrh ale nemohl být natolik podstatný, aby přesvědčil francouzské potravináře o zásadně potřebné reformě evropské zemědělské politiky. Naopak, k jejich nepružnosti se přidali instalatéri.

Přestože jsme se nakonec dobrali modelu financování Unie pro léta 2007 – 2013, přidali jsme studentům, vědě a výzkumu, některým kapitolám zahraniční politiky, periodu reflexe nejsme schopni ukončit. Francouzsko-německý zbytnělý a hluboce deficitní sociální model trvá dál, stejně jako zemědělské přerozdělování, snižující absorpční kapacitu Unie pro přijetí Turecka. Britové zůstávají izolováni a Italové se marně pokouší o reformy. Barosso jedná pragmaticky a Solanova moc je čím dál tím víc virtuální. Je nezbytně potřeba nový mechanismus koordinace vnější a vnitřní bezpečnosti, další otevření trhu v oblasti služeb, stejně jako prohloubení subsidiarity, což si vyžaduje novou Smlouvu. Politický manévrovací prostor, který by umožňoval ke Smlouvě dospět, je velmi malý, téměř žádný. Perioda reflexe zatím jen reflektuje malou dynamiku Unie, malý manévrovací prostor k dohadování a změnám společné politiky, stejně jako nechuť k zásadním reformám. Vnitřní kapacita Unie dospět k obrodě je minimální. Minimální je šance dospět k výsledkům Doha jednání Světové obchodní organizace, minimální je schopnost efektivně postupovat proti příčinám a symptomům terorismu, minimální je schopnost změnit imigrační poměry v Evropě.

Loni v létě Persie odstoupila od ujednání s Unijní trojkou, odpečetila centrifugy a začala obohacovat a pašovat uran.

Je na krok od získání kritického množství jaderného materiálu potřebného pro výrobu jaderné zbraně. Unie, ve stavu v jakém je, jí nedokázala čelit.

Přes veškerou masivní finanční podporu demokratizace Palestiny v lednových volbách zvítězil Hamas, stažení z Gazy Izraelcům nepomohlo. Přes zabití Zarkáviho situace v Iráku zůstává destabilizována, daleko od příležitosti pro evropskou mírovou rekonstrukci. Perský tlak na Sýrii, posilování Hizballáhu a pozvání lídrů Hamásu do Iránu poměry dále vyhrlo. Dnes není pochyb o tom, že na Blízkém východě se rozhořela vážná regionální válka. Unie v tomto boji není schopná slova.

Teroristické útoky na rafinerii Abqaiq, stejně jako ruské zastavení plynu pro Ukrajinu, snaha Německa o vymanění se z energetické závislosti na neexistující evropské energetické strategii, tlak Iránu, Hizballáhu a Hamásu, stejně jako údajný růst energetické spotřeby Ruska, Číny, Brazílie a Indie poznamenaly uplynulý školní rok klíčovou událostí: skokovým růstem cen ropy, deficitem energetické strategické připravenosti, potřebou energetické strategie Evropy, ale také výroky o nastávající energetické krizi: barel za 50, barel za sto, barel za sto padesát.

Uplynulý školní rok nenadělil Evropě poznání, požadované periodou reflexe. Místo toho nás tento rok posunul někam úplně jinam: jestliže se mnoho let proti sobě, vedle sebe, komplementárně a konfliktně stavěly dvě školy bezpečnostních strategií a bezpečnostního myšlení ve vztahu k tomu, co nás ohrožuje více, zda klimatická environmentální bezpečnost nebo terorismus, zda růst cen ropy a předvídaná světová energetická krize budou důsledkem klimatických změn nebo islamistického terorismu, uplynulý rok nám jasně ukázal, že klimatická, environmentální a vojensko-politická bezpečnost jsou jedno a totéž. Že není rozdílu mezi bojem za nový kjotský protokol a bojem proti mezinárodnímu terorismu.

Po roce stojíme na novém místě. Zasedání skupiny G8 a summit Putin-Bush jasně ukázaly, že nová politika, nové zájmy, nový existenční konflikt nebudou o pravici a levici, o míře deregulace a přerozdělování, o cestách, jak snížit deficity sociálních, důchodových a zdravotních systémů. Poslední rok jako by tato témata odpolitizoval. Světová energetická krize nás podběhla. Od summitu G8 kráčí světová politika po nové, velmi křehké a úzké pěšince do neznáma: hledání přesných, křehkých, vyvážených, optimalizačních vůbec ne černobílých řešení diversifikace energetických zdrojů, obnovitelnost, nové zdroje energie, snížení ropné závislosti, boj s klimatickými změnami, nutné změny ve vzorcích spotřebního chování, zásadní snížení dopravních nákladů. To jsou prvky nové politiky, politiky střídmosti a šetrnosti. Má Česká republika kapacitu k tomu, aby se stala součástí evropského hledání nové politiky?

Jana Hybášková, poslankyně Evropského parlamentu

Jako již každý rok mají klíčové rozhodovací orgány Evropské unie v srpnu prázdniny. Výjimkou jsou letos neformální a mimořádná setkání ministrů členských států.

Z vypsaných veřejných konzultací upozorníme na ty, které se zabývají připravovanou revizí 6. Akčního plánu životního prostředí či Evropskou iniciativou pro transparentnost. Pozornosti by neměla uniknout ani možnost vyjádřit se k vnitřní zprávě Evropské komise, která zkoumala praktiky v drobném bankovníctví.

Zasedání klíčových institucí EU

1.8.2006 Brusel, Belgie

- Mimořádné zasedání Rady EU k všeobecným záležitostem a vnějším vztahům

1.-2.8.2006 Lappeenranta, Finsko

- Neformální setkání ministrů zahraničních věcí členských států EU

8.-9.8.2006 Helsinky, Finsko

- Neformální setkání ministrů financí členských států EU

Veřejné konzultace k legislativě EU

Téma veřejné konzultace	Vypisovatel	Uzávěrka
Transparentnost na trhu s obligacemi	DG MARKT	15.8.2006
Revize 6. Akčního plánu životního prostředí	DG ENV	17.8.2006
Revize směrnice 86/609/EHS o ochraně pokusných zvířat	DG ENV	18.8.2006
Strategie na snížení emisí CO2 a zvýšení palivové účinnosti aut	DG ENV	21.8.2006
Evropská iniciativa pro transparentnost	DG ADMIN	31.8.2006
Zelená kniha o evropské energetice	DG TREN	24.9.2006
Otázka přidávání vitamínů a minerálů do potravin	DG SANCO	30.9.2006
Střednědobá revize strategie biotechnologií a vědy na roky 2002-10	DG RTD	30.9.2006
Zpráva EK o drobném bankovníctví - běžné účty a spojené služby	DG COMP	9.10.2006
Bezpečnost dětí a služby mobilních telefonů	DG INFOS	16.10.2006
Regulatorní rámec sítí a služeb elektronické komunikace	DG INFOS	27.10.2006
Možnosti reformy telekomunikační politiky EU	DG INFOS	31.10.2006

Pozn.: DG = Generální ředitelství Evropské komise; pro bližší informace o vyhlášených konzultacích nás prosím kontaktujte

Téma

V červenci skončené mistrovství světa ve fotbale v naší Kanceláři pro EU vyvolalo otázky nejen čistě sportovní povahy, které rozpracováváme v aktuálním hlavním tématu: jsou pravidla přestupu profesionálních hráčů v evropských fotbalových klubech v souladu s principy volného pohybu osob v EU? Nebrání povinná účast klubů v národních fotbalových soutěžích pravidlům neexistence vnitřních hranic a bariér v rámci jednotného trhu EU? Má smysl, aby Unie vydávala speciální normy regulující sport?

VRCHOLOVÝ SPORT A REGULACE EU

Jsou pravidla přestupu profesionálních hráčů v evropských fotbalových klubech v souladu s principy volného pohybu osob v EU? Nebrání povinná účast klubů v národních fotbalových soutěžích pravidlům neexistence vnitřních hranic a bariér v rámci jednotného trhu EU? Neexistuje v evropském fotbale nezdravě dominantní postavení nejbohatších týmů, které jsou v rozporu s unijními pravidly na ochranu hospodářské soutěže? Tyto a další otázky se čas od času objevují nejen v médiích a mezi zainteresovanými stranami. Daly by se přitom shrnout do jedné. **Má smysl, aby Evropská unie vydala speciální normy, které by přehledně regulovaly fotbalové či obecně sportovní prostředí?** Jestliže ano, jakou by měly mít podobu a na co by se měly hlavně zaměřit? Anebo je lepší udržet stávající systém, kdy jednotlivé kauzy jsou Evropským soudním dvorem, případně Komisí řešeny případ od případu? Těmito problémy se zabýváme v tomto speciálním reportu, který do značné míry vychází ze zveřejněné **Nezávislé zprávy o evropském sportu** (Independent European Sport Review).

Patrně není nejmenších pochyb, že sport – a zejména fotbal – se stává stále více byznysem. Tento trend se zvýraznil v posledních dvou desetiletích. V jeho pozadí stojí zejména:

- **růst popularity sportu** – z hlediska rostoucího počtu televizních diváků,

- **internacionalizace sportu** – zvyšující se počet mezinárodních sportovních akcí,
- **zvyšování cen televizních práv** na přenos sportovních událostí.

OSN odhaduje, že globálně se sport podílí na **3 % světové ekonomické aktivity**. Podle Evropské komise sport vytváří **1 % HDP Evropské unie**. V posledních letech ekonomický význam sportu dále podtrhl vývoj nových médií typu mobilní telekomunikace a internet.

Avšak sport **nemá jen podnikatelský aspekt**. Podle průzkumů veřejného mínění Eurobarometer se v roce 2004 až 60 % občanů EU (271 milionů osob) věnovalo sportu, navíc 70 milionů osob je registrováno jako členové sportovního klubu. Pro tyto kluby navíc pracuje dalších 10 milionů dobrovolníků.

V této souvislosti se objevují obavy, že komerční charakter sportu převáží nad jeho **sociální, kulturní, vzdělávací funkcí** a zničí důležité sportovní hodnoty.

Růst významu komerčního aspektu ve sportu navíc zvyšuje **riziko právních konfliktů při jeho provozování**, jak jsme ostatně svědky v posledních několika letech. Podnikatelské příležitosti spojené se sportem v kombinaci s nejasným legislativním základem bez pochyby vedou ke zvýšenému počtu právních sporů. Situaci zhoršuje řada aktuálních

BOX: Deklarace z Nice – Deklarace o specifických charakteristikách sportu a jeho sociální funkce v Evropě

Byla přijata na zasedání Evropské rady v roce 2000. Jejím smyslem je stát se vodítkem, jak by určité problémy týkající se sportu měly být řešeny z pohledu evropské legislativy. Není závazným právním dokumentem.

Hlavní body deklarace:

- Za sportovní záležitosti mají primární odpovědnost sportovní organizace a členské státy. Nicméně Evropská unie musí brát v úvahu sociální, vzdělávací a kulturní funkce spojené s evropským sportem.
- Sportovní aktivity by měly být přístupné každému podle svých dovedností a snahy prostřednictvím široké stupnice organizovaných či individuálních rekreačních a závodních sportů.
- Evropská rada zdůrazňuje podporu nezávislosti sportovních organizací a jejich právo sdružovat se prostřednictvím vhodných struktur. Je úkolem sportovních organizací organizovat a podporovat jejich sport, zejména vytvářet a aplikovat specifická sportovní pravidla.
- Sportovní federace mají hlavní úlohu v zajištění nezbytné finanční solidarity mezi nejrůznějšími sportovními úrovněmi – od amatérského sportu až po nejvyšší úroveň. Výchova mladých talentů je pro sport životně důležitá a měla by být podporována.
- Evropská rada vyjadřuje obavu o komerční zacházení s mladými sportovci, včetně těch z třetích zemí. Proto apeluje na sportovní asociace a členské státy, aby monitorovaly a šetřily praktiky, které jsou v rozporu s pracovním právem nebo ohrožují zdraví mládeže, a případně přijaly odpovídající opatření.
- Podle Evropské rady může vlastnictví či finanční kontrola dvou a více subjektů, které působí ve stejné soutěži, zpochybnit férovost sportu. Kde je to nezbytné, tam by sportovní svazy měly zavést opatření na dohled nad managementem klubů.
- Příjem z prodeje televizních práv patří mezi nejvýznamnější finanční zdroje sportu. Evropská rada se domnívá, že v souladu s principem solidarity, by přiměřená část z nich měla být přerozdělena mezi všechny sportovní úrovně a oblasti.
- Evropská rada podporuje dialog o systému přestupu sportovců se sportovními svazy (zejména fotbalovými orgány), organizacemi zastupujícími profesionální sportovce, Evropskou unií a členskými státy.

problémů typu špatné finanční situace některých klubů, boj o moc mezi nejbohatšími kluby a fotbalovými asociacemi i provalené korupční skandály spojené s uplácením a sázením.

V této souvislosti se stále více ozývají hlasy po právní regulaci evropského sportu – v čele s fotbalem – na komunitární úrovni. Také proto během britského předsednictví orgánům EU ministr sportu Richard Caborn svolal schůzku s resortními kolegy z Francie, Německa, Itálie a Španělska spolu s představiteli Evropské komise, relevantních fotbalových asociací k diskusi nad současnými problémy kopané. Na schůzce bylo dohodnuto **vytvoření speciální Nezávislé zprávy o evropském sportu**, která by měla navrhnout, jak by řídicí sportovní orgány, Evropská unie i členské státy měly nejlépe spolupracovat na implementaci tzv. Deklarace z Nice (viz box), a jak vyřešit klíčová témata evropského sportu a fotbalu zvláště. Vypracováním zprávy byl pověřen tým, jehož šéfem se stal portugalský politik José Luis Arnault.

KLÍČOVÁ SPORTOVNÍ PRAVIDLA

Sport má svou specifickou povahu, která ho odlišuje od dalších – zejména podnikatelských – aktivit. Jak již uvádí Deklarace z Nice, sport má svou sociální, vzdělávací a kulturní funkci a ty musí být vzaty v úvahu při aplikaci komunitárního práva. Dalším významným prvkem je **samoregulace a samoorganizace odvětví**, kde pouze nezávislé sportovní svazy mají právo řídit a organizovat sportovní uspořádání ve svých zemích i v mezinárodní soutěži. Tato **nezávislost by měla být zachována a ochraňována**.

Nezávislost sportovních asociací má však své limity, neboť i ony se pohybují v legislativním prostředí. Souvisí to s řadou právních kauz týkajících se sportu, které řešily Evropská komise či Evropský soudní dvůr. Obě instituce však rozhodovaly případ od případu, což neprospělo k vytvoření právní jistoty ve sportu.

Klíčová sportovní pravidla řadí Nezávislá zpráva o evropském sportu do třech hlavních kapitol, které mají řadu podkapitol:

1. Rovnoměrnost a správné fungování soutěže

Je zřejmé, že musí existovat sportovní pravidla k zajištění základních podmínek férovosti soutěže, která platí pro každého. Pravidla mají několik podob:

a) Hrací pravidla, struktura šampionátů a časový harmonogram

Jedním z hlavních úkolů sportovních/fotbalových orgánů je určit **pravidla, za jakých probíhá soutěž**. Kdyby byla tato pravidla zpochybnitelná soudem či jinou veřejnou autoritou, soutěž by byla v podstatě zablokována. Je proto jasné, že stanovení těchto pravidel musí být čistě v kompetenci sportovních orgánů.

b) Složení národních mužstev

V minulých sportovních kauzách již bylo soudně potvrzeno, že určování pravidel **skládání reprezentačních týmů či kritéria účasti individuálních sportovců na mezinárodních šampionátech** jsou rovněž čistě v kompetenci sportovních svazů a nejsou v konfliktu s právem Evropského společenství.

c) Národní organizace sportu v Evropě

Evropská komise již v minulosti potvrdila, že **národní geografická organizace sportu v EU** spadá mimo kompetenci evropského práva a nemůže být na něj nahlíženo z pohledu jednotného vnitřního trhu či pravidel hospodářské soutěže. A to i když má nezanedbatelné ekonomické dopady.

d) Organizace pan-evropských sportovních soutěží

Vrcholový evropský **fotbal je založen na dvoupilířovém uspořádání**. Nejúspěšnější týmy národních soutěží mají právo účastnit se celoevropských soutěží (Liga mistrů). Jak vyplývá z rozsudků Evropského soudního dvora, je právem fotbalových orgánů požadovat po svých členech účast v „národním pilíři“ pro kvalifikaci se do „evropského pilíře“. Nedávno se objevily náměty na vytvoření speciální soutěže nejlepších a nejbohatších týmů mimo struktury národních fotbalových lig či Ligy mistrů. Evropské právo by pravděpodobně **nebylo prostředkem k zabránění takového projektu**, zúčastněné kluby by však musely nést všechny následky, včetně té, že by se nemohly již účastnit stávajících soutěží. Nicméně pravidla fotbalových orgánů k účasti v Lize mistrů apod., která stanovuje UEFA, nejsou v rozporu s evropským právem.

e) Termíny přestupu hráčů

Je zřejmé, že přestup hráče kdykoliv v průběhu soutěže změni sílu sportovních klubů, a tak zpochybní férové fungování soutěže. Z toho důvodu Soudní dvůr uznal, že zavedená **omezení na přestupy hráčů nejsou v rozporu se svobodou pohybu v EU**. Zároveň se za narušení komunitárního práva nepovažuje používání adekvátních sankcí za přerušení hráčské smlouvy během sportovní sezóny, které by také narušilo regulérnost soutěže.

f) Obecná pravidla přestupu hráčů

Klíčovým v této oblasti bylo rozhodnutí Evropského soudního dvoru v kauze Bosman z roku 1995. V návaznosti na tento případ byl upraven systém přestupů po dohodě Evropské komise a FIFA v roce 2001 s těmito hlavními aspekty:

- **ochrana mladých hráčů** (do dosažení plnoletosti),
- **odpovídající kompenzace** na zaplacení tréninku mladých hráčů při přestupu,
- **stabilita a dodržování smluv**, včetně sankcí pro kluby i hráče za jejich bezdůvodné přerušení,
- přestupy hráčů pouze **ve vymezeném přestupovém období**,
- rychlý a efektivní **systém řešení sporů** založený na arbitrážním řízení.

Jak uznala Evropská komise, žádný z těchto bodů **neodporuje právu EU**. Pravidla přestupu hráčů však nemohou být založena na národním principu (omezování počtu hráčů z jiné členské země), což se týká nejen hráčů z ostatních členských zemí, ale i ze zemí, s kterými má Unie uzavřenu Dohodu o partnerství a spolupráci.

g) Pravidla k přilákání diváků na sportovní utkání

Fotbal není pouze televizní událostí, ale zejména „živým“ představením. Fotbal bez diváků v hledišti by ztratil smysl a stal by se neatraktivní i pro fotbalové přenosy. Proto i Evropská komise považuje za v souladu s evropským právem **kroky sportovních orgánů na přilákání diváků na stadiony**, včetně například kontroverzních pravidel omezující televizní vysílání fotbalových utkání.

h) Antidopingová pravidla

Všechny sportovní řídicí orgány mají přirozený a legitimní zájem na **udržení čistoty ve sportu**. Antidopingová opatření se již v minulosti stala podnětem k Soudnímu dvoru, který rozhodl, že za účelem férovosti sportu je nastavení pravidel kontrol dopingů v pravomoci sportovních svazů. Záležitosti kolem dopingů by neměly být předmětem komunitárního práva.

i) Uvolňování hráčů kluby na reprezentační utkání

Povinnost klubů uvolňovat své hráče pro reprezentační účely je nezbytná k zajištění toho, aby **reprezentační týmy byly**

BOX: Kauza Simutenkov

V květnu 2003 podal španělský soud žádost o předběžnou otázku Evropskému soudnímu dvoru v rámci sporu mezi Igorem Simutenkovem na jedné straně a španělským ministerstvem školství a kultury a španělským fotbalovým svazem na druhé straně ve věci sportovních předpisů omezujících počet hráčů třetích států, kteří mohou být nominováni do utkání v národní fotbalové soutěži ve Španělsku.

Igor Simutenkov je ruským státním příslušníkem, který v rozhodné době bydlel ve Španělsku, kde získal povolení k pobytu a pracovní povolení. Vzhledem k tomu, že byl zaměstnán jako profesionální fotbalista na základě pracovní smlouvy uzavřené s Club Deportivo Tenerife, měl federální licenci pro výkon činnosti hráče nepocházejícího ze Společenství.

Během ledna 2001 Igor Simutenkov předložil španělskému fotbalovému svazu žádost, aby mu udělila licenci shodnou s tou, kterou mají hráči Společenství. Na podporu této žádosti se odvolával na dohodu o partnerství Společenství-Rusko. Ta totiž v článku 23 (1) praví: „S výhradou zákonů, podmínek a postupů platných v každém členském státě, Společenství a jeho členské státy zajistí, aby ruští státní příslušníci legálně zaměstnaní na území členského státu nebyli předmětem diskriminace založené na státní příslušnosti, co se týče pracovních podmínek, odměny nebo propouštění z pracovního poměru ve srovnání se státními příslušníky dotyčného členského státu.“

Španělský fotbalový svaz jeho žádost zamítl, odvolává se na své řády, které pro udělení této licence požadují, aby fotbalista byl státním příslušníkem EU nebo Evropského hospodářského prostoru (EU+Norsko, Island, Lichtenštejnsko).

Igor Simutenkov měl za to, že rozlišování mezi státními příslušníky členského státu EU nebo EHP a státními příslušníky třetích států dle této právní úpravy je, co se týče ruských hráčů, neslučitelné s dohodou o partnerství Evropského společenství s Ruskem a že omezuje výkon jeho povolání. Počet hráčů z třetích zemí je totiž omezen na maximálně tři v jednom utkání španělské ligy.

Proto podal žalobu proti rozhodnutí španělského fotbalového svazu k soudu, s kterým se ztotožnilo i španělské ministerstvo školství a kultury. Tato žaloba byla zamítnuta a pan Simutenkov se odvolal k soudu vyšší instance, který předběžnou otázkou obrátil na Evropský soudní dvůr. Nejvyšší soudní autorita EU dala nakonec za pravdu ruskému fotbalistovi, když rozhodla, že „článek 23 odst. 1 dohody o partnerství a spolupráci Ruska a ES musí být vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby na profesionálního sportovce ruské státní příslušnosti řádně zaměstnaného klubem se sídlem v členském státě bylo použito pravidlo vydané sportovní federací téhož státu, podle kterého mohou kluby nominovat do utkání v soutěžích organizovaných na národní úrovni pouze omezený počet hráčů pocházejících ze třetích států, které nejsou smluvní stranou EHP.“

složeny skutečně z nejlepších hráčů. Zároveň zajišťuje, že nominovaní hráči jsou reprezentačním týmem k dispozici po celou dobu trvání sportovní akce a nemohou být svým klubem odvoláni. Podle autorů Nezávislé zprávy toto pravidlo není v konfliktu s právem Evropského společenství a zároveň by mělo být považováno za čistě sportovní opatření, mimo dosah tzv. *acquis communautaire*.

BOX: Případ Royal Sporting Charleroi F.C.

V poslední době bylo pravidlo povinného uvolňování fotbalistů kluby na reprezentační utkání zpochybněno. Belgický klub Royal Sporting Charleroi F.C. a skupina G-14, sdružující 18 nejbohatších evropských fotbalových klubů, podaly v letošním březnu u obchodního soudu v belgickém Charleroi žalobu na FIFA. Mezinárodní fotbalovou asociaci napadly za „nezákonné používání hráčů v národních týmech“. Belgický fotbalový klub se tak rozhodl poté, co jeho hráč Abdelmajid Oulmers z Maroka se při reprezentačním utkání zranil. Nyní po boku s kluby skupiny G-14 žádá, aby soud uznal zmíněné pravidlo FIFA za protiprávní a donutil asociaci po konzultacích s kluby k jeho přepracování. Kluby G-14 navíc po FIFA žádají 860 milionů euro jako odškodnění za aplikaci pravidla na svých hráčích, kteří se při reprezentačních utkáních zranili během posledních deseti let.

Soud v Charleroi požadavek na téměř miliardové odškodnění nejbohatších evropských klubů zamítl. Ve věci zákonnosti pravidla FIFA o povinném uvolňování hráčů se obrátil s předběžnou otázkou na Evropský soudní dvůr (ESD), aby rozhodl, zda je toto v souladu se svobodou pohybu osob (článek 39 Římské smlouvy) a služeb v EU (článek 49 Římské smlouvy) a zda nedochází mezinárodní fotbalovou asociaci ke zneužívání dominantního postavení (články 81 a 82 Římské smlouvy).

Podobnou otázkou se ESD dosud nezabýval, v evropském právu na to neexistuje precedens. Proto je rozhodnutí evropských soudců pozorně očekáváno. Vzhledem k obvyklým délkám projednávání se dá očekávat, že nepadne dříve než začátkem roku 2008.

2. Čestnost

Pro správné fungování sportovních soutěží je nezbytné zajistit, aby probíhaly **ve smyslu fair play** a byly zbaveny nepatřičných vlivů, které mohou **zpochybnit autenticitu výsledků**. Sportovní svazy mají bytostný zájem na čestnosti sportovního soutěžení, a proto přijímají pravidla k jejímu zajištění.

a) Systém klubových licencí

Smyslem zavedení systému udělování licencí fotbalovým klubům je chránit zájmy nejen organizátorů soutěže, ale i hráčů a diváků. Klub potřebuje tuto licenci k účasti v klubových soutěžích (ligách) a jedním z jejích smyslů je zajistit, aby klub

zůstal finančně stabilní během celého trvání soutěže. A ne aby v jejím průběhu soutěž opustil či dohrál s úplně jiným týmem, protože nebyl schopen hráčům platit. Systém byl v EU zkoumán již antimonopolním úřadem v Belgii a byl prohlášen za v souladu s pravidly hospodářské soutěže, pokud jsou jeho požadavky rozumné a úměrné. Nastavení systému licencování klubů by mělo nadále zůstat v kompetenci řídicích sportovních orgánů.

b) Vícenásobné vlastnictví/kontrola klubů

Trend posledních let, kdy finanční investoři vlastní či jinak ovládají více než jeden fotbalový klub, znamená, že organizátoři soutěží musí být obezřetní při zajišťování jejich čestnosti a férovosti. Fotbalová asociace UEFA již proto přijala opatření, podle kterého stejná osoba **nemůže vlastnit či kontrolovat více než jeden klub v jedné soutěži**. Podle Evropského soudního dvora i Evropské komise toto pravidlo neporušuje evropské právo hospodářské soutěže, i když by se tak na první pohled mohlo zdát.

c) Aktivity hráčských agentů

Rostoucí ekonomický význam sportu, dramatické nárůsty platů pro nejlepší hráče a liberalizace trhů hráčských transferů vedly k významnému rozvoji byznysu hráčských agentů.

Autoři reportu Nezávislá zpráva se domnívají, že by sportovní orgány měly přijmout přísnější **opatření na regulaci činnosti hráčských agentů** a řešit otázky jejich netransparentního vyjednávání na více stran či rizika praní špinavých peněz při transferech. Měla by nicméně zůstat v kompetencích sportovních orgánů. Tato stávající i možná budoucí pravidla jsou považována za v souladu s právem Společenství.

3. Vyrovnanost soutěže

Je přirozené, že legitimní politikou sportovních svazů je **příspěvat k vyrovnanosti sportovní soutěže**. Vyrovnanější utkání nabízí více sportovních zážitků a jsou atraktivnější pro diváky, což na druhou stranu prospívá ekonomické stránce sportu. V posledních letech však dochází k poklesu vyrovnanosti v řadě fotbalových evropských soutěží, ať již v rámci ligy (šanci na titul má každý rok stejná množina několika málo týmů) či mezi nimi (pouze týmy z mála zemí mohou uspět v Lize mistrů). Rostoucí koncentrace bohatství a úspěchu tak v dlouhodobém horizontu může evropskému fotbalu uškodit.

K prosazování požadavku na vyrovnanost sportovních soutěží existuje řada opatření:

a) Pravidlo doma vychovaných hráčů

Také ve sportu jsme v poslední době svědky stále většího outsourcingu výchovy talentů. Velké kluby místo investic do tréninku mladých nadějí raději utrácejí velké částky za nákup již „hotových fotbalistů“ z jiných klubů. Vyrovnanosti soutěže by prospělo, kdyby se vazba mezi rozpočtem týmu a sportovními

úspěchy oslabila. V této souvislosti UEFA nedávno ustavila nový **systém k podpoře „domácího tréninku hráčů“** v kombinaci s limitem počtu členů týmu. Je založen na minimálním počtu doma vychovaných hráčů v týmu (4 od sezóny 2006/07 až 8 od sezóny 2008/09) a maximálním počtu hráčů v týmu ve výši 25. Pravidlo definuje i pojem „doma vychovaný hráč“ (home grown players).

b) Centrální marketing komerčních práv

Zřejmě nejviditelnější příklad, kde specifika sportu musí být brána v úvahu při aplikaci práva hospodářské soutěže, je kolektivní **prodej televizních práv a redistribuce z něj dosažených příjmů**. Fotbalové kluby totiž nemohou být považovány za horizontální konkurenci. Musí spoléhat jeden na druhého, existence jediného klubu v monopolním postavení nemá ve sportu smyslu. Proto Evropský soudní dvůr v minulosti připustil, že jistá omezení hospodářské soutěže mohou být nezbytná k zajištění správného fungování sportovního odvětví.

Centrální marketing komerčních práv je **základem finanční solidarity evropského fotbalu**, proti individuálnímu prodeji práv, z kterého vydělávají pouze nejsilnější kluby a jenž vede ke snižování vyrovnanosti soutěže. Proto je považováno

za přípustné, aby fotbalový svaz uložil klubu povinnost účastnit se systému kolektivního prodeje komerčních práv. V minulosti v jednotlivých případech evropské instituce takto rozhodovaly, do budoucna je však v zájmu větší přehlednosti vhodné uvažovat o nařízení o blokové výjimce pro celé odvětví.

c) Mzdové stropy

Při absenci regulatorních prvků je pravděpodobné, že nejbohatší kluby přeplátí a skoupí největší sportovní talenty. V klasickém podnikání je to přirozená cesta konkurenčního boje, specifika sportu však žádají jiný pohled. V dlouhodobém horizontu je **sport tím úspěšnější, čím vyrovnanější a tudíž atraktivnější je soutěž**.

K vyšší vyrovnanosti by mohly sloužit i **mzdové stropy**, které by nejbohatším klubům nedovolily přeplácet a přetahovat hráče menších týmů. V řadě sportovních soutěží v USA tento systém efektivně funguje již řadu let (od minulých sezón i v NHL), v Evropě jsou mzdové stropy například aplikovány v anglickém ragby. Ačkoliv se autoři Nezávislé zprávy domnívají, že by zavedení mzdových stropů evropskému fotbalu prospělo, rozhodnutí je čistě v **kompetenci sportovních řídicích orgánů**.

NÁVRH LEGISLATIVNÍCH NÁSTROJŮ K ÚPRAVĚ SPORTU V EU

Klíčový prvek primárního práva Evropského společenství – Římská smlouva – **neobsahuje žádnou explicitní zmínku o sportu v EU**. Situaci měla změnit Smlouva o Ústavě pro Evropu, která sportu věnovala celý jeden článek (Článek III-282). Její budoucnost je však nejistá a s největší pravděpodobností je v aktuální podobě mrtvým dokumentem.

Sport je tak ve svých některých oblastech subjektem práva EU, výslovně ho však **neupravuje žádná legislativní norma**. To přispívá k nejasnému právnímu statutu sportu a z toho vyplývající nejistotě. Proto je třeba najít stabilní a predikovatelný právní rámec, v kterém by mohl sport fungovat, argumentují autoři Nezávislé zprávy. Dosavadní způsob řešení sporů „případ od případu“ Evropským soudním dvorem či Komisí **právní jistotu ve sportu nepřinesl**.

Při přijetí eventuelních legislativních norem upravujících sport je však důležité si uvědomit zejména tato sportovní specifika:

a) **Přijatelné formy diskriminace ve sportu** – ty se týkají diskriminace na základě např. pohlaví, váhy, věku, národních kvót, apod. Cílem zde není někoho omezovat, ale organizovat férovost a smysluplnost sportovní soutěže.

b) **Sportovní a hospodářská soutěž se zřetelně liší** – tento logický závěr vyplývá z toho, že

- hráči i kluby jsou vůči sobě navzájem ekonomicky závislí, jejich cílem není monopolně ovládnout soutěž a totálně zlikvidovat ostatní soutěžící,

- ligové soutěže v jednotlivých zemích de facto tvoří přirozené monopoly,
- diváci preferují jednotnou sportovní organizační strukturu, z které jasně vyplývá, kdo je mistrem v daném sportovním odvětví,
- fanoušci nejsou běžní spotřebitelé služby, svému týmu zůstávají věni a nevybírají si každodenně podle nabízené hry (služby) soutěžících týmů.

Autorský tým kolem José Luísa Arnauta v Nezávislé zprávě o evropském sportu analyzuje možné legislativní nástroje EU, které by umožnily odstranit právní nejistotu evropského sportu při vědomí jeho specifík a odlišností od podnikatelského prostředí.

1. Blokové výjimky ze soutěžního práva EU

Jednou z možností vnesení více jistoty do řešení sportovních sporů je přijetí speciálního **nařízení Evropského společenství, které by sportu udělilo blokovou výjimku z unijního soutěžního práva**.

Podmínky poskytování blokových výjimek upravuje Římská smlouva v článku 81 (3). Podle této normy musí být pro udělení výjimky z dohod mezi soutěžícími subjekty splněny následující předpoklady:

- přispívají ke zlepšení výroby či odbytu výrobků nebo k podpoře technického či hospodářského pokroku,

- vyhrazují spotřebitelům přiměřený podíl na výhodách z toho vyplývajících,
- neukládají příslušným soutěžícím omezení, která nejsou k dosažení těchto cílů nutná,
- neumožňují těmto soutěžícím vyloučit soutěž ve vztahu k podstatné části dotčených výrobků.

V současné době je v EU legislativně uzákoněna řada blokových výjimek z různých důvodů:

- **vertikální dohody** – nařízení 2790/1999/ES,
- **horizontální dohody** – nařízení 2658/2000/ES,
- **dohody o transferu technologií** – nařízení 772/2004/ES,
- **dohody v pojišťovnictví** – nařízení 358/2003/ES,
- **dohody v automobilovém sektoru** – nařízení 1400/2002/ES,
- **dohody v dopravě** – nařízení 823/2000/ES.

Pokud by bylo přijato speciální nařízení, které by uplatnilo blokovou výjimku ze soutěžního práva v EU na odvětví sportu, dodalo by to sportovním subjektům právní jistotu, že se chovají v souladu s právem.

Možné příklady klauzulí, které by mohly být včleněny do **blokové výjimky upravující například kolektivní prodej televizních práv**: (i) maximální trvání dohod, (ii) vhodné „balíčkování“ televizních práv k usnadnění konkurence, (iii) dohody o sdružování prostředků z prodeje práv jako podmínka k povolení účasti v soutěži, (iv) využití práv v nových médiích (internet, mobily), (v) rovnováha mezi televizí zdarma a placenými, apod.

2. Vodítka k aplikaci soutěžního práva EU ve sportu

Alternativou přijetí speciálního nařízení k blokové výjimce může být „měkkí nástroj“ v podobě **vodítek (guidelines) Evropské komise k aplikaci soutěžního práva EU ve sportu**. Jejich cílem by mělo být jednotným způsobem vykládat existující pravidla a zároveň naznačovat, jak bude v podobných případech rozhodováno do budoucna. Smyslem je zajistit **korektní a konzistentní aplikaci komunitárního práva**. Na základě prostudování vodítek by každý sportovní subjekt měl odhadnout, zda příslušná dohoda je v souladu se soutěžním právem EU či ne. Vodítka by byla i užitečným nástrojem pro národní instituce (soudy, arbitrážní komise), které by je pro případ sportovních sporů mohly využívat.

Podle autorů Nezávislé zprávy by se podobná vodítka měla zabývat zejména těmito okruhy:

- opatření mimo záběr článků 81 a 82 Římské smlouvy** (upravují zákaz kartelů a zneužívání dominantního postavení na trhu) **a mimo pravidla čtyř svobod v EU** (svoboda pohybu osob, služeb, kapitálu a zboží) - sem by měla spadat pravidla čistě sportovní povahy, ačkoliv mohou mít ekonomické konsekvence, typu: (i) pravidla hry (délka utkání, počet hráčů na hřišti), (ii) národnostní

klauzule při utkání reprezentančních mužstev, (iii) pravidla výběru na mezinárodní soutěže, (iv) zákaz a postihy dopingů, (v) uvolňování hráčů na utkání reprezentace, (iv) zákaz vícenásobného vlastnictví klubů,....

- opatření zasluhující si výjimku ze zákazu dohod mezi soutěžícími** (článek 81, odstavec 3 Římské smlouvy) – vyplývají z toho, že mezi sportovními kluby neexistuje přímá ekonomická soutěž, proto dohody klubů vyplývající ze členství v jedné sportovní asociaci by měly být považovány za splňující podmínky k udělení výjimky ze zákazu dohod. Rovněž tak by měly výjimku získat dohody mezi sportovními kluby a hráčskými asociacemi v rámci období „sociálního dialogu“ z podnikatelského prostředí.
- sport jako obecný ekonomický zájem** – článek 86 (2) Římské smlouvy umožňuje za jistých okolností výjimku ze zákazu dohod mezi soutěžícími. Autoři Nezávislé studie se domnívají, že právě sportovní svazy vykonávají služby obecného ekonomického zájmu pro nejširší veřejnost a jejich aktivity by měly být tedy posuzovány v souvislosti s danou výjimkou. Pro větší právní jistotu by tento výklad měl být obsažen i v příslušných vodítkách.
- státní pomoc sportu** – sport je typickým příkladem odvětví, kde je často poskytována pomoc z veřejných prostředků. Příkladem jsou přímé finanční dotace; poskytnutí garance za úvěry; výstavba, levný prodej či výhodný nájem sportovních zařízení, apod. Ačkoliv státní pomoc sportu může vést k „tržním deformacím“, problematika je mnohem komplexnější, neboť právě sport má řadu mimoekonomických funkcí – sociální, kulturní, zdravotní, vzdělanostní,...

Podle autorů nezávislé zprávy by mělo být ve vodítkách jasně stanoveno, že podpora sportu je slučitelná s vnitřním trhem v EU na základě článku 87, odstavce 3, písmene d Římské smlouvy, neboť má napomoci kultuře a zachování kulturního dědictví, jestliže neovlivní podmínky obchodu a soutěže ve Společenství v míře odporující společnému zájmu.

- ostatní relevantní okruhy ve sportu** – jejich úprava ve formě zahrnutí do vodítek je možná, pokud nebude vhodnější či schůdnější je zahrnout do nařízení o blokové výjimce ve sportu. Týkají se zejména těchto oblastí:
 - **centrální prodej marketingových práv** – podporuje princip solidarity mezi kluby a umožňuje ho rozdílnost sportovní a hospodářské soutěže,
 - **pravidla tréninku mladých hráčů** – patří sem například pravidlo o minimálním počtu doma vychovaných hráčů v týmu,
 - **kontrola výdajů na platy hráčů** – porušuje hospodářské svobody za účelem povzbuzení vyrovnanosti soutěže a zachování atraktivity pro diváky, proto by měla být povolena,

- **systém licencí pro kluby** – požadavky na finanční zdraví klubů a ostatní mají sice restriktivní povahu, ale převládat by měly jeho přednosti v garantování stability, důvěryhodnosti a transparentnosti sportovní soutěže.

3. Vodítka k aplikaci svobody pohybu osob ve sportu

Ve sportovních případech je častým jevem, že musí být posuzovány nejen podle soutěžního práva, ale i **podle úpravy svobody pohybu osob v Evropské unii**. Proto je nezbytné přijmout opatření vyjasňující vztah sportu k právu svobodně se pohybovat a pracovat v EU. Na rozdíl od hospodářské soutěže v této oblasti není možno přijmout nařízení o blokové výjimce, autoři Nezávislé zprávy proto navrhují vytvořit vodítka k aplikaci práva Společenství umožňující volný pohyb osob v Unii pro oblast sportu.

Ve sportu existuje řada opatření, která volný pohyb osob (nehledě na národnost) blokují. Podle autorů Nezávislé zprávy by měla vodítka obsahovat, že sportovní pravidla nebudou posuzována jako porušení volného pohybu osob v EU, pokud **splňují následující podmínky**:

- jsou aplikována **nediskriminačním způsobem**,
- jsou **ospravedlněna nevyhnutelnými požadavky obecného zájmu**,
- jsou **adekvátní pro dosažení sledovaného cíle** a nesmí být přísnější.

Například pravidla UEFA požadující určitý počet „doma vychovaných“ hráčů a maximální počet hráčů v týmu sice svobodu pohybu omezují, ale splňují dané podmínky, a tak by neměly být považovány za narušující právo EU. Pro vyšší právní jistotu je však nezbytné tuto úpravu prosadit například formou těchto vodítek.

4. Ostatní právní instrumenty EU

Ne všechny problémy sportu se však týkají soutěžního práva či svobody pohybu osob. Pro vyšší jistotu je třeba přijmout jasný právní základ i v dalších oblastech sportu. Autoři studie Nezávislá zpráva o evropské fotbalu navrhuje tato opatření:

a) Směrnice o mládeži ve sportu

Ve sportovním sektoru mládež často vystupuje v komerčních vztazích (např. pracovní a sponzorské dohody). Tato jednání pak někdy nejsou v souladu **se směrnicí 94/33/ES o ochraně mladých lidí při práci**. Evropská komise by proto měla na členských státech vyžadovat aplikaci opatření, která jsou obsažená v této směrnici. Mládeži ve sportu se však týká i řada nepracovních témat, které daná směrnice neupravuje. Intenzivní trénink může ovlivnit fyzické, psychické, morální a edukativní charakteristiky mladého člověka. Proto se autoři Nezávislé zprávy domnívají, že by bylo vhodné přijmout speciální směrnici o mládeži ve sportu.

b) Evropská kolektivní smlouva

Tak jako v ostatních sektorech se sociální dialog uplatňuje i ve sportu. I přes mezinárodní či pan-evropskou strukturu sportu však neexistuje evropská kolektivní smlouva. Autoři Nezávislé zprávy se domnívají, že její uzákonění by bylo pro sport přínosem, neboť by přispěla k **harmonizaci národních pracovních standardů ve sportu, a tím i k férovější sportovní soutěži**. Evropská kolektivní smlouva by měla obsahovat zejména tyto body: (i) právní povaha smluv s hráči, (ii) minimální a maximální trvání smlouvy, (iii) podmínky zaměstnání hráčů z třetích zemí, (iv) systém sociálního zabezpečení pro hráče, (v) podmínky výpovědi smlouvy, apod.

c) Směrnice o hráčských agentech

Aktivity agentů v podnikatelském sektoru jsou již upraveny směrnicí 86/653/ES o koordinaci právní úpravy členských států týkající se nezávislých obchodních zástupců, **podobný nástroj by našel uplatnění i ve sportu a fotbalu zvláště**. Případná směrnice by měla upravovat (i) podmínky smluv s agenty s jistými minimálními povinnostmi pro agenta i hráče, (ii) způsob odměňování, (iii) délku smluv, (iii) doložku o zákazu práce pro konkurenci, (iv) licencování agentů, apod.

d) Směrnice o sportovních sázkách

Po nedávných sázkařských aférách v Itálii se zvýšila **potřeba regulovat sportovní sázení v EU**. Směrnice by mohla upravovat výměnu informací mezi státními a sportovními orgány. Definovala by oblast osob (například hráči, agenti, majitelé klubů, jejich příbuzní,...), kteří nemohou sázet na zápasy, jejichž výsledek mohou přímo ovlivnit. Předmětem její úpravy by byly i aktivity off-shorových sázkových společností, které nabývají v době internetu na síle, či předcházení praní špinavých peněz v této oblasti.

e) Ostatní právní instrumenty

Kromě výše zmíněných směrnic, nařízení či speciálních vodítek by jednotlivé konfliktní aspekty sportu mohly pokrývat i další **instrumenty měkčí právní síly** typu doporučení, gentlemanské dohody, bílé a zelené knihy EU, akční plány, informační sdělení, etické kodexy, názory,

5. Evropská sportovní agentura

Autoři Nezávislé zprávy se přiklánějí myšlence vytvoření **Evropské sportovní agentury**, která by působila jako evropské monitorovací a sportovní centrum a poskytovala Společenství i členským státům důvěryhodné a porovnatelné informace o sportu. Tato agentura by zároveň byla odpovědná za **řízení iniciativ a programů EU pro oblast sportu** (např. Evropský rok vzdělávání prostřednictvím sportu, apod.). Agentura by však neměla ohrozit pozici UEFA, která by měla zůstat hlavním řídicím orgánem evropského fotbalu a navíc zesílit spolupráci s evropskými institucemi.

Země pod lupou

V období letních dovolených patří Kypr mezi stále více oblíbené destinace turistů ze všech koutů Evropské unie. Také proto jsme se v období rekordních veder zaměřili na Kyperskou republiku. Kypr má některá významná specifika. Jedná se o nejbohatší stát ze všech nováčků, kteří řady Unie rozšířili v roce 2004. Co se týče počtu obyvatel řadí se mezi trpaslíky, méně občanů ze států EU má jen Lucembursko a Malta. Zajímavá je i aktuální politická situace, která vyplývá z rozdělení ostrova na řeckou a tureckou část.

KYPR

Základní ukazatele

typ vlády/hlava státu:	republika / prezident Tassos Papadopoulos
velikost území (podíl v EU)	9 250 km ² (0,23 %)
počet obyvatel (podíl v EU)	749 200 (0,16 %)
věková struktura obyvatel	0-14 let: 19,2 %; 15-64 let: 68,9 %; nad 65 let: 11,9 %
etnická a národnostní struktura	77 % Řekové; 18 % Turci, 5 % ostatní
HDP celkem (podíl v EU)	13,4 mld. EUR (0,12%)
HDP per capita v PPS	83,4% průměru EU-25
sektorová struktura HDP	zemědělství: 3,0%; průmysl a stavebn.: 20,3%, služby: 76,7%
průměrná inflace	2,0%
průměrná nezaměstnanost	5,4%
růst HDP	3,8%
saldo státního rozpočtu	-2,4% HDP
veřejný dluh	70,3% HDP
počet NUTS2, nejbohatší a nejchudší NUTS2 (dle HDP per capita v PPS vůči EU)	1 NUTS2, Kypr 83,4%

pozn.: ekonomické ukazatele v roce 2005, zdroj: EU, CIA

Komentář

I v případě Kypru – stejně jako většiny zemí, představovaných v rámci této pravidelné rubriky – lze nalézt několik velmi typických a ne zcela se opakujících sociálně-ekonomických charakteristik. K nim patří například ta, že Kypr představuje ekonomicky nejspíšejší zemi z řad předloňských nováčků, jejíž aktivity se dominantně zaměřují na cestovní ruch. Velmi klíčovým parametrem sociálně-ekonomického vývoje Kypru je záležitost vskutku v jiné členské zemi neopakovaná – a to je politické i teritoriální rozdělení jedné ostrovní geografické entity. Toto rozdělení, resp. postoj k němu může nabýt zvláštní důležitosti v souvislosti s různými variantami scénáře integračního začleňování Turecka. Kypr navíc patří i v evropském vnímání k zemím, jež jsou rozlohou i počtem obyvatel velmi malé a tak (spolu s Maltou a Lucemburskem) v tomto ohledu uzavírají peloton členských zemí EU. Zajímavostí Kypru vlastně může být i fakt, že geograficky vlastně spíše tento ostrov patří k Asii, než k Evropě.

I vlastní poválečný vývoj Kypru lze označit vším možným, jen ne slovy klidný či souvislý. V roce 1960 byla deklarována politická nezávislost Kypru. Tehdejší hospodářská výkonnost i struktura hlavních ekonomických aktivit byla velmi nedostatečná a vzdálená představám moderní ekonomiky. Země byla značně závislá na zemědělské produkci a sektor služeb byl prakticky nerozvinut. Období 60. let a první polovina let 70. byla proto charakteristická obdobím radikálního využívání

tohoto potenciálu v podobě skutečně zásadních strukturálních změn, jež se relativně brzy projeví v nadprůměrné míře hospodářského růstu.

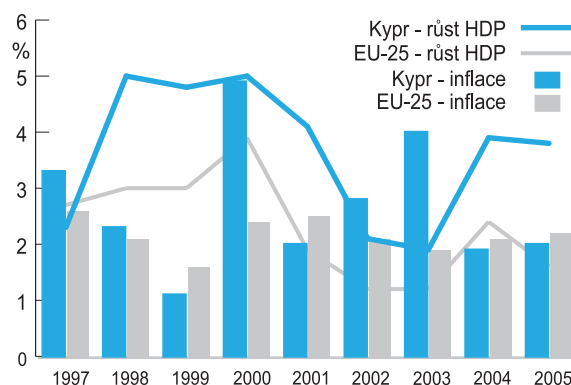

Rok 1974 však přinesl další šokový moment nedávné kyperské historie: invazi turecké armády, jejímž výsledkem bylo (a dosud je) faktické rozdělení ostrova na tureckou (zhruba z jedné třetiny) a řeckou (většinovou) část. Tento zásah vyvolal nejen značnou politickou a bezpečnostní nejistotu, výrazné přesuny osob mezi oběma rozdělenými částmi, ale zejména dočasné zastavení dosavadní ekonomické prosperity.

Období 80. let tak znamenalo pro řeckou část ostrova (uznanou většinou mezinárodního společenství) začít téměř od nuly. Jižní část ostrova byla v té době chudší než část severní; veškeré nezbytné investice bylo zapotřebí alokovat znovu. Zpočátku velkou bariérou z pohledu vnější otevřenosti Kypru bylo i uzavření mezinárodního letiště v Nikósii, jež bylo součástí hraniční Zelené linie mezi oběma částmi. V průběhu 80. let se kyperská ekonomika dostává opět do výborné formy (na rozdíl od mezinárodně izolované turecké části ostrova).

Otevřené dveře procesu evropské integrace pro Kypr přineslo uzavření celní unie s Evropskými společenstvími v roce 1988. Tento okamžik vedl k cílenému úsilí o plnoprávný vstup do Unie, který se spolu s devíti dalšími zeměmi podařilo naplnit v květnu 2004. V té době již kyperská ekonomika představovala standardně fungující systém západního typu, bez výrazných endogenních rizik či negativních momentů. Systém, založený na fungování služeb, především spojených s cestovním ruchem, s relativně nízkým podílem zpracovatelského průmyslu. Hlavní budoucí nejistotou i pro ekonomická rozhodování tak zůstává vyřešení klíčového problému kyperského znovusjednocení, které nemůže proběhnout bez vstřícného postoje Řecka i Turecka a aktivní podpory ostatních evropských zemí a deklarovaného zájmu evropských institucí.

Vývoj inflace a růstu HDP

Zdroj: Eurostat

Statistické okénko

Statistické okénko v tabulkové formě zobrazuje důležité makroekonomické ukazatele všech 25 členských zemí Evropské unie. Zahrnují ukazatele ekonomické výkonnosti (HDP per capita k průměru EU, růst HDP, míra nezaměstnanosti), vnější ekonomické stability (běžný účet k HDP), fiskální stability (veřejné rozpočty k HDP, veřejný dluh k HDP) či cenové charakteristiky (meziroční inflace na bázi indexu HICP, úroveň cenových hladin). Pro srovnání jsou v tabulce i stejné ukazatele pro celou EU.

Klíčové makroekonomické ukazatele

v %	Růst HDP			Saldo běžného účtu k HDP			Míra nezaměstnanosti			Meziroční inflace		
	2003	2004	2005	2003	2004	2005	IV-06	V-06	VI-06	IV-06	V-06	VI-06
Belgie	0,9	2,6	1,2	4,5	3,5	2,2	8,4	8,4	8,4	2,6	2,8	2,5
ČR	3,2	4,7	6,0	-6,3	-6,0	-2,3	7,5	7,4	7,3	2,3	2,8	2,3
Dánsko	0,7	1,9	3,1	3,2	2,3	2,9	4,0	3,9	3,9	1,8	2,1	2,1
Estonsko	6,7	7,8	9,8	-11,9	-12,7	-10,6	5,2	5,0	4,9	4,3	4,6	4,4
Finsko	2,4	3,6	2,1	3,8	4,1	2,4	7,8	7,7	7,7	1,5	1,7	1,5
Francie	0,8	2,3	1,4	0,2	-0,7	-1,2	8,9	8,8	8,7	2,0	2,4	2,2
Irsko	4,4	4,5	4,7	0,0	-0,8	-1,9	4,3	4,3	4,4	2,7	3,0	2,9
Itálie	0,0	1,1	0,0	-0,9	-0,5	-1,1	n/a	n/a	n/a	2,3	2,3	2,4
Kypr	1,9	3,9	3,8	-0,9	-5,3	-5,7	5,4	5,6	5,6	2,5	2,5	2,6
Litva	10,5	7,0	7,5	-6,8	-7,9	-7,0	5,9	5,6	5,5	3,4	3,6	3,7
Lotyšsko	7,2	8,5	9,1	-8,1	-12,9	-12,4	7,8	7,7	7,6	6,1	7,1	6,3
Lucembursko	2,0	4,2	4,2	6,4	10,5	8,4	4,8	4,7	4,7	3,5	3,6	3,9
Maďarsko	3,4	4,6	4,1	-8,6	-8,4	-7,4	7,4	7,3	7,3	2,4	2,9	2,9
Malta	-2,5	-1,5	2,5	-5,8	-9,6	-12,9	8,4	8,3	8,5	3,5	3,5	3,3
Německo	-0,2	1,6	0,9	2,1	3,7	3,9	8,2	8,3	8,2	2,3	2,1	2,0
Nizozemí	-0,1	1,7	1,1	5,9	6,2	7,1	3,9	3,9	3,8	1,8	1,8	1,8
Polsko	3,8	5,3	3,2	-2,1	-4,2	-1,5	16,5	16,3	16,0	1,2	1,5	1,5
Portugalsko	-1,1	1,1	0,3	-6,5	-7,8	-9,5	7,6	7,5	7,4	2,9	2,9	2,8
Rakousko	1,4	2,4	1,9	1,5	2,7	2,9	4,9	4,9	4,9	2,1	2,1	1,8
Řecko	4,8	4,7	3,6	-10,0	-9,5	-9,2	n/a	n/a	n/a	3,5	3,3	3,4
Slovensko	4,5	5,5	6,0	-0,5	-3,4	-8,5	15,3	15,3	15,1	4,4	4,8	4,5
Slovinsko	2,7	4,2	3,9	-0,3	-2,0	-1,1	6,5	6,5	6,5	2,8	3,4	3,0
Španělsko	3,0	3,1	3,4	-4,1	-5,8	-7,4	8,3	8,3	8,3	3,9	4,1	4,0
Švédsko	1,7	3,7	2,7	6,6	6,6	5,9	n/a	n/a	n/a	1,8	1,9	1,9
Velká Británie	2,5	3,1	1,8	-1,4	-2,0	-2,6	5,3	n/a	n/a	2,0	2,2	n/a
EU-25	1,2	2,4	1,6	0,1	0,0	-0,3	8,2	8,2	8,1	2,3	2,4	2,4

v %	Saldo veř. rozpočtů k HDP			Veřejný dluh k HDP			HDP per capita k ø EU			Cenová hladina k ø EU		
	2003	2004	2005	2003	2004	2005	2003	2004	2005	2002	2003	2004
Belgie	0,1	0,0	0,1	98,5	94,7	93,3	118,0	118,2	117,3	102,3	104,0	104,2
ČR	-6,6	-2,9	-2,6	30,0	30,6	30,5	67,8	70,2	73,1	54,7	55,5	55,0
Dánsko	1,0	2,7	4,9	44,4	42,6	35,8	120,9	121,6	123,1	135,6	138,8	137,0
Estonsko	2,4	1,5	1,6	6,0	5,4	4,8	48,2	51,2	55,7	107,5	108,7	106,6
Finsko	2,5	2,3	2,6	44,3	44,3	41,1	111,1	112,2	112,4	124,4	125,9	122,9
Francie	-4,2	-3,7	-2,9	62,4	64,4	66,8	111,7	109,6	108,7	106,1	105,8	108,0
Irsko	0,2	1,5	1,0	31,1	29,4	27,6	134,0	136,9	138,2	122,4	126,6	123,1
Itálie	-3,4	-3,4	-4,1	104,2	103,8	106,4	107,7	105,6	103,4	97,9	102,3	102,7
Kypr	-6,3	-4,1	-2,4	69,7	71,7	70,3	79,8	82,7	82,5	90,9	96,5	93,3
Litva	-1,2	-1,5	-0,5	21,2	19,5	18,7	45,2	47,8	50,9	54,6	54,9	54,6
Lotyšsko	-1,2	-0,9	0,2	14,4	14,6	11,9	40,8	42,8	46,7	57,6	55,4	56,4
Lucembursko	0,2	-1,1	-1,9	6,3	6,6	6,2	233,6	238,3	242,6	102,5	105,3	106,1
Maďarsko	-6,4	-5,4	-6,1	56,7	57,1	58,4	59,2	60,1	61,5	56,9	59,0	61,9
Malta	-10,2	-5,1	-3,3	71,3	76,2	74,7	72,6	69,2	69,4	73,7	74,4	74,9
Německo	-4,0	-3,7	-3,3	63,8	65,5	67,7	108,3	108,5	108,0	107,5	108,7	106,6
Nizozemí	-3,1	-1,9	-0,3	51,9	52,6	52,9	124,6	124,3	123,5	105,3	106,6	105,2
Polsko	-4,7	-3,9	-2,5	43,9	41,9	42,5	46,9	48,8	49,6	59,5	53,4	52,4
Portugalsko	-2,9	-3,2	-6,0	57,0	58,7	63,9	72,8	72,3	71,0	76,2	87,3	85,7
Rakousko	-1,5	-1,1	-1,5	64,4	63,6	62,9	120,7	122,5	122,2	105,2	105,7	103,6
Řecko	-5,8	-6,9	-4,5	107,8	108,5	107,5	81,0	81,9	83,5	82,2	84,5	85,1
Slovensko	-3,7	-3,0	-2,9	42,7	41,6	34,5	51,9	53,0	55,3	44,6	50,5	54,9
Slovinsko	-2,8	-2,3	-1,8	29,1	29,5	29,1	75,9	79,0	80,7	75,5	77,9	75,8
Španělsko	0,0	-0,1	1,1	48,9	46,4	43,2	97,3	97,5	98,1	85,0	86,6	87,4
Švédsko	0,1	1,8	2,9	51,8	50,5	50,3	115,7	117,3	118,2	121,1	124,0	121,1
Velká Británie	-3,3	-3,3	-3,6	39,0	40,8	42,8	116,1	116,1	115,8	110,7	103,8	105,6
EU-25	-3,0	-2,6	-2,3	63,1	62,4	63,4	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Zdroj: Eurostat

Tato publikace je považována za doplňkový zdroj informací našim klientům i nejširší veřejnosti. Na informace uvedené v ní nelze pohlížet tak, jako by šlo o údaje nezvratné a nezměnitelné. Publikace je založena na nejlepších informačních zdrojích dostupných v době tisku. Použité informační zdroje jsou všeobecně považované za spolehlivé, avšak Česká spořitelna, a.s. ani její pobočky či zaměstnanci neručí za správnost a úplnost informací. Autoři považují za slušnost, že při použití jakékoliv části tohoto dokumentu, bude uživatelem tento zdroj uveden.

Některé obrázky použité v této publikaci pochází z audiovizuální knihovny Evropské komise.

Vydáváno pod evidenčním číslem Ministerstva kultury ČR: MK ČR E 16338, ISSN on-line: 1801-5042, ISSN tisk: 1801-5034.

